

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วาระปฏิรูปที่ ๑๒ : การผูกขาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม :
การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า

ชื่อเรื่อง	วาระปฏิรูปที่ ๑๒ : การผูกขาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม : การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า
เลขประจำหนังสือ	ISBN : 978-616-399-005-1
ปีที่พิมพ์	สิงหาคม ๒๕๕๘
จำนวนหน้า	๘๒ หน้า
จำนวนพิมพ์	๒,๐๐๐ เล่ม
จัดทำโดย	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๙๓-๔ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๙๓
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๑๑๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๑๒๒

คำนำ

สภาปฏิรูปแห่งชาติได้ปฏิบัติภารกิจตามที่กำหนดในมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๕๗ กล่าวคือ “...ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ...” นอกจากการวิเคราะห์และกำหนด “วิสัยทัศน์และอนาคตประเทศไทย” สำหรับระยะเวลาประมาณ ๒๐ ปี ในอนาคต เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการกำหนดประเด็น และแนวทางการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ แล้ว สภาปฏิรูปแห่งชาติยังได้ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อสนเทศ ตลอดจนประมวลความรู้ ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ รวมถึงประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ โดยได้ดำเนินการต่อเนื่อง ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม หยิบยกขึ้นกำหนดเป็นวาระปฏิรูปที่สำคัญ ๆ รวม ๓๗ วาระปฏิรูป และเป็นวาระพัฒนาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องภายหลังจากการปฏิรูปแล้ว อีก ๖ วาระพัฒนา

วาระปฏิรูปและวาระพัฒนาทั้งหมด ได้ผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ และได้นำเสนอไปยัง คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการตามสมควรต่อไปแล้ว

เอกสารฉบับนี้เป็นประมวลรายงานวาระปฏิรูปที่ ๑๒ เรื่อง การผูกขาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม : การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า ดำเนินการโดยคณะกรรมการวิสามัญปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้จัดรวบรวมเพื่อเผยแพร่สำหรับประโยชน์สาธารณะ สืบไป

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

คำนำ

รายงานการผูกขาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม : การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า

๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. ประเด็นปฏิรูป	๑
๓. วิธีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์	๒
๔. สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์	๔
๕. ข้อเสนอปฏิรูปและแนวทางการดำเนินการ	๙
๖. ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้	๙
๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามผลลัพธ์	๙

บรรณานุกรม

รายงานผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า

๑. กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของไทย	๑๓
๒. หลักการของกฎหมาย	๑๖
๓. พฤติกรรมที่เป็นการจำกัดหรือกีดกันการแข่งขัน	๑๗
๔. ปัญหาด้านสาระของกฎหมาย : คำนิยาม หลักเกณฑ์ ระเบียบและแนวปฏิบัติ	๒๐
๕. ปัญหาด้านขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย	๒๒
๖. ปัญหาด้านผู้บังคับใช้กฎหมาย	๒๔
๗. ปัญหาด้านการสืบสวน การดำเนินคดี และบทลงโทษ	๒๘
๘. แนวทางการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า	๓๐

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	ร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.	๓๓
ภาคผนวก ข	กฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้าของไทยในปัจจุบัน	๖๑
ภาคผนวก ค	ตารางเปรียบเทียบสาระสำคัญของกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของต่างประเทศ	๖๓
ภาคผนวก ง	เหตุผลประกอบการเสนอรูปแบบการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	๖๙
ภาคผนวก จ	กฎหมายแม่แบบด้านการแข่งขันทางการค้า	๗๓
ภาคผนวก ฉ	คณะกรรมการการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ	๘๑

รายงาน

วาระปฏิรูปที่ ๑๒ การผูกขาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม : การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า*

๑. หลักการและเหตุผล

การแข่งขันอย่างเสรีภายใต้กลไกตลาดทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องดำเนินการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถแข่งขันและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากที่สุด ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคจากการมีทางเลือกที่มีคุณภาพ หลากหลาย ในราคาที่เหมาะสมแล้ว ยังส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมและยกระดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ ในทางตรงกันข้ามการผูกขาดทางการค้าและพฤติกรรมที่เป็นการลดหรือจำกัดการแข่งขันนำไปสู่ความไร้ประสิทธิภาพ ส่งผลเสียต่อทั้งผู้บริโภคและระบบเศรษฐกิจโดยรวม ตลอดจนเป็นบ่อเกิดของปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน

จึงจำเป็นต้องมี ‘กฎหมาย’ และ ‘กลไกการบังคับใช้กฎหมาย’ เพื่อเป็นเครื่องมือในการ ‘กำกับดูแล’ และ ‘ส่งเสริม’ ให้การแข่งขันทางการค้าเป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม อยู่บนพื้นฐานของกฎกติกาที่เท่าเทียมกัน และไม่เกิดการเอารัดเอาเปรียบ ทั้งระหว่างผู้ประกอบการภาครัฐและเอกชน ระหว่างผู้ประกอบการขนาดต่างกัน (ไม่ให้อุตสาหกรรมใหญ่ใช้อำนาจเหนือตลาดทำลายธุรกิจรายย่อย) และระหว่างผู้ประกอบการขนาดเดียวกัน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่ามกลางการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศแบบเปิดและการแข่งขันระหว่างประเทศที่ทวีความรุนแรง กอปรกับการที่ประเทศไทยมุ่งสู่การเป็นชาติการค้า กฎหมายการแข่งขันทางการค้าที่เป็นสากลและการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนและนักลงทุนต่างชาติ สร้างความน่าเชื่อถือและบรรยากาศทางการค้าการลงทุนอย่างเสรี และเป็นปัจจัยบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันของประเทศด้วย

แม้ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่ประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า กล่าวคือ ได้บังคับใช้ “พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒” มาเป็นเวลาถึง ๑๖ ปี แต่การบังคับใช้ที่ผ่านมาไม่มีประสิทธิภาพ โดยยังไม่เคยมีการดำเนินคดีแก่ผู้ประกอบการแม้แต่รายเดียว เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านสาระกฎหมาย ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย ผู้บังคับใช้กฎหมาย การสืบสวน การดำเนินคดีและการลงโทษ จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้าเพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นพลวัต ผู้บังคับใช้กฎหมายมีความเป็นอิสระ การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ สามารถระงับยับยั้งพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายได้อย่างทันท่วงที และเพื่อให้การแข่งขันเป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม

๒. ประเด็นปฏิรูป

ในการปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า จำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูป ๔ องค์ประกอบที่จำเป็นต่อการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

* รายงานนี้จัดทำโดยคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ โดยได้รับความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ เมื่อ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และได้นำส่งคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘

๒.๑ การปฏิรูปสาระของกฎหมาย กล่าวคือ ปรับปรุงหรือกำหนดบทนิยาม หลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติ (Guidelines) ที่จำเป็นต่อการบังคับใช้บทบัญญัติในกฎหมาย ให้ชัดเจน ครบถ้วน มีสภาพบังคับ ตามกฎหมาย และมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพการประกอบธุรกิจในอนาคต

๒.๒ การปฏิรูปขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย

๒.๒.๑ สร้างความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชน

๒.๒.๒ ขยายขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายให้ครอบคลุมการกระทำผิดนอกประเทศที่ส่งผลกระทบต่อภาวะการแข่งขันภายในประเทศ

๒.๓ การปฏิรูปผู้บังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย

๒.๓.๑ ปรับโครงสร้างคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและสำนักงานการแข่งขันทางการค้า ให้เป็นอิสระในการบริหารงาน งบประมาณและบุคลากร ตลอดจนมีอำนาจในการตัดสินใจ กรรมการได้มาจากการสรรหาอย่างโปร่งใสและเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการแข่งขัน

๒.๓.๒ ปรับอำนาจหน้าที่คณะกรรมการและสำนักงาน โดยเพิ่มภารกิจด้านการส่งเสริมการแข่งขัน และเพิ่มการทำงานเชิงรุก

๒.๓.๓ กำหนดระเบียบปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์การดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงาน ให้ชัดเจน โปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒.๔ การปฏิรูปการสืบสวน การดำเนินคดีและบทลงโทษ

๒.๔.๑ ให้อำนาจคณะกรรมการในการกำหนดโทษปรับทางปกครองและการออกคำสั่งทางปกครองให้ผู้ประกอบธุรกิจหยุด ระงับ ยับยั้ง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำที่ “อาจเข้าข่าย” ละเมิดกฎหมาย

๒.๔.๒ ให้ศาลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านธุรกิจหรือการค้าเป็นผู้พิจารณาคดี

๒.๔.๓ ปรับบทลงโทษให้เหมาะสม จำแนกบทลงโทษตามพฤติกรรมการผิด ผสมผสาน บทลงโทษทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ตลอดจนกำหนดมาตรการลดหย่อนโทษสำหรับผู้กระทำ ความผิดบางประเภทที่ให้ข้อมูลหรือพยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์

๓. วิธีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์

คณะกรรมการการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ได้มอบหมาย ให้คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการพาณิชยกรรมและการบริการ พิจารณาศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการพาณิชยกรรมฯ จึงได้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ศึกษา วิเคราะห์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้าของไทยและต่างประเทศ อาทิ

(๑) พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง (รายชื่อกฎหมายและแนวปฏิบัติดังกล่าวแนบมา)

(๒) ร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

(๓) กฎหมายแม่แบบด้านการแข่งขันทางการค้า Model Law on Competition โดย UNCTAD

๓.๒ ศึกษา วิเคราะห์ ความเห็นและข้อเสนอแนะทางปฏิรูปโดยหน่วยงานต่างๆ อาทิ

(๑) กรอบความเห็นร่วมปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

(๒) รายงานข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย ประมวลโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๓) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ ประมวลโดยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๔) แนวทางการปฏิรูปประเทศไทย โดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

๓.๓ ศึกษา วิเคราะห์ บทความ เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ

(๑) จีรุตติกาล สุริยะ (๒๕๕๖) ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า

(๒) เตือนเด่น นิคมบริรักษ์ (๒๕๕๕) การปฏิรูปเพื่อลดการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันในเศรษฐกิจไทย

(๓) นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ (๒๕๕๗) รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการการปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อความเป็นธรรมในสังคม

(รายชื่อเอกสารดังบรรณานุกรม)

๓.๔ ประชุมหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและแนวทางการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ระหว่างคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตรฯ คณะกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง คณะอนุกรรมการปฏิรูปการพาณิชย์ฯ นักวิชาการ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) นางสาวสารี อ๋องสมหวัง	ประธานกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค
(๒) นายอดิศักดิ์ ภาณุพงศ์	ประธานอนุกรรมการปฏิรูปการผูกขาดและการแข่งขันทางการค้า ในกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค
(๓) นายวินัย ดะห์ลัน	เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค
(๔) นางสาวบุญยืน ศิริธรรม	อนุกรรมการปฏิรูปการผูกขาดและการแข่งขันทางการค้า
(๕) นายชัยรินทร์ ธรรมอมรพงศ์	เลขานุการคณะอนุกรรมการปฏิรูปการผูกขาดและการแข่งขันทางการค้า
(๖) นางอภิรดี ตันตราภรณ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
(๗) นายสมเกียรติ ตรีรัตนพันธ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์
(๘) นายสันติชัย สารถวัลย์แพศย์	รองอธิบดีกรมการค้าภายใน
(๙) นายวัฒนศักดิ์ เสือเอี่ยม	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า กรมการค้าภายใน
(๑๐) นายนवल วิริยะกุลกิจ	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
(๑๑) นายวุฒิเทพ ทิมทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มเชี่ยวชาญและตรวจสอบ ๒ สำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า
(๑๒) นางอร่ามศรี รุพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มเชี่ยวชาญและตรวจสอบ ๔ สำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า
(๑๓) นายสันติชัย เกียรติคุณโสภณ	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า
(๑๔) นายนิพนธ์ เกิดลาภผล	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ สำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า
(๑๕) นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

(๑๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณา จันท์สม คณบดีคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

(๑๗) ดร. กมลวรรณ จิรวินิช อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว ๔)

๓.๕ ประมวลข้อมูลความคิดเห็นจากการรับฟังความคิดเห็นเรื่อง “กฎหมายการแข่งขันทางการค้า ปฏิรูปอย่างไร เพื่อป้องกันการผูกขาดและสร้างความเป็นธรรม” ซึ่งจัดขึ้นโดยคณะกรรมการวิสามัญ การมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นประชาชน สภาปฏิรูปแห่งชาติ (เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๘)

๓.๖ ประมวลข้อมูล สัมภาษณ์และจัดทำรายงานข้อเสนอการปฏิรูป พร้อมร่างพระราชบัญญัติ การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. เพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิรูปกฎหมาย การแข่งขันทางการค้า

๔. สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์

ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้าสรุปได้ดังนี้

๔.๑ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของไทยในปัจจุบัน

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเจตนารมณ์ที่สอดคล้องกับหลักสากล ผสมผสานการกำกับดูแลการแข่งขัน ทั้งการกำกับดูแลโครงสร้าง (Structure Control) ให้โครงสร้างตลาดและ ขนาดการแข่งขันอยู่ในระดับที่เหมาะสม และการกำกับดูแลพฤติกรรม (Conduct Control) ให้ผู้ประกอบการ ดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล โดยมีบทบัญญัติที่ครอบคลุมพฤติกรรมที่เป็นการจำกัดหรือกีดกันการแข่งขัน ๔ รูปแบบสำคัญ ได้แก่ การใช้อำนาจเหนือตลาดในทางมิชอบ (Abuse of Dominance) การควบรวมธุรกิจ (Merger and Acquisition) ที่ก่อให้เกิดการผูกขาดหรือความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน การตกลงร่วมกัน ที่ไม่เป็นธรรม (Restrictive or Collusive Agreement or Practice) และพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม (Unfair Trade Practice) อย่างไรก็ตาม ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากปัญหาต่อไปนี้

๔.๑.๑ ปัญหาสาระของกฎหมาย : คำนิยาม หลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติ

(๑) คำนิยาม “ผู้ประกอบการธุรกิจ” ไม่ครอบคลุมธุรกิจใครือ ไม่สอดคล้องกับคำนิยาม ตามหลักสากลและไม่สอดคล้องกับภาวะธุรกิจปัจจุบันที่ธุรกิจขนาดใหญ่ต่างมีธุรกิจใครือจำนวนมาก คำนิยาม ปัจจุบันจึงทำให้การตรวจสอบข้อเท็จจริง การวิเคราะห์อำนาจเหนือตลาด และการประเมินผลกระทบจาก พฤติกรรมของธุรกิจไม่ครบถ้วน

(๒) คำนิยาม “ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” และ “หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” กำหนดขึ้นอย่างล่าช้า และไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง เนื่องจาก ไม่สอดคล้องกับโครงสร้างธุรกิจไทย และไม่ครอบคลุมปัจจัยอื่นที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ตลาดของ ผู้ประกอบการรายใหม่และส่งผลต่อการแข่งขัน อาทิ กฎระเบียบของภาครัฐ เช่น การออกใบอนุญาต สัมปทาน อัตราภาษี/โควตา ข้อจำกัดในการลงทุนของคนต่างด้าว หรือลักษณะของสินค้า/บริการ/ธุรกิจ เช่น เงินลงทุนขั้นต่ำ การเข้าถึงปัจจัยการผลิตหรือช่องทางการจัดจำหน่ายหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ การมีโครงข่ายหรือเครือข่ายการจำหน่ายหรือการให้บริการ การถือครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา/นวัตกรรม

(๓) ขาดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่จำเป็นต่อการบังคับใช้กฎหมาย เช่น แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรวมธุรกิจที่ไม่เป็นธรรมและการตกลงร่วมกันกับผู้ประกอบธุรกิจนอกประเทศที่ไม่เป็นธรรม สำหรับแนวปฏิบัติที่กำหนดขึ้นแล้ว เช่น แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจเหนือตลาดในทางมิชอบและพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ไม่มีสภาพบังคับตามกฎหมาย

๔.๑.๒ ปัญหาขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

(๑) ความไม่เสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย โดยยกเว้นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณทั้งหมด ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักสากลที่ให้บังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นของภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ กฎหมายการแข่งขันของเกือบทุกประเทศไม่ให้การยกเว้นแก่รัฐวิสาหกิจโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการยกเว้นแบบทั่วไปหรือแบบเจาะจงรายใดรายหนึ่ง แต่ยกเว้นเฉพาะ “พฤติกรรม” ที่เป็นการดำเนินการตามกฎหมาย/คำสั่งของหน่วยงานรัฐเพื่อประโยชน์/ความก้าวหน้าทางเทคนิค/เศรษฐกิจ หรือยกเว้น “ธุรกิจบางสาขา” ซึ่งเป็นข้อยกเว้นที่รัฐวิสาหกิจและธุรกิจเอกชนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน

(๒) การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันของไทยยังไม่ครอบคลุมการกระทำผิดนอกประเทศ ที่กระทบต่อการแข่งขันภายในประเทศ ในขณะที่กฎหมายการแข่งขันของหลายประเทศยึดผลของพฤติกรรมทางการค้าสำคัญ โดยถึงแม้การกระทำผิดจะเกิดขึ้นนอกประเทศแต่หากพิสูจน์ได้ว่าสร้างความเสียหายต่อการแข่งขันในประเทศก็ถือเป็นความผิดต้องได้รับโทษด้วย

๔.๑.๓ ปัญหาผู้บังคับใช้กฎหมาย

(๑) คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ซึ่งเป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย สุ่มเสี่ยงต่อการถูกแทรกแซงโดยนักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจ และอาจได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนทางการเมือง เนื่องจากมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ และคณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งต้องมาจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง นอกจากนี้ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามิได้ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีวาระการทำงานเพียง ๒ ปี และที่ผ่านมามีการประชุมคณะกรรมการน้อยมาก ทำให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนแต่ละกรณีไม่ต่อเนื่องและใช้เวลานาน

(๒) สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าขาดความเป็นอิสระ ขาดงบประมาณ บุคลากรและองค์ความรู้เฉพาะทางที่เพียงพอ และขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เมื่อศึกษากฎหมายต่างประเทศ พบว่า ระดับหรือรูปแบบความเป็นอิสระของหน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้าแตกต่างกันไป มีทั้งการจัดตั้งหน่วยงานด้านการแข่งขันที่เป็นอิสระไม่สังกัดกระทรวงใดๆ และการไม่แยกหน่วยงานด้านการแข่งขันออกมาเด็ดขาดแต่ให้อำนาจและความเป็นอิสระในการตัดสินใจ อีกทั้ง เป็นที่น่าสังเกตว่าหน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้าในบางประเทศเริ่มต้นด้วยการเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวง จากนั้นจึงค่อยยกระดับให้มีความเป็นอิสระมากขึ้นหรือเป็นอิสระโดยสมบูรณ์

(๓) คณะกรรมการและสำนักงานขาดภารกิจด้านการสนับสนุนการแข่งขันทางการค้า (Competition Advocacy) มีเฉพาะภารกิจด้านการบังคับใช้กฎหมาย (Competition Enforcement) ในขณะที่ กฎหมายแม่แบบด้านการแข่งขัน (Model Law on Competition (๒๐๑๐) โดย UNCTAD) ได้ระบุชัดเจนถึงบทบาทด้าน Competition Advocacy ขององค์กรผู้บังคับใช้กฎหมายการแข่งขันในการประเมินและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อการแข่งขันของกฎระเบียบหรือการดำเนินการภาครัฐโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

(๔) ขาดระเบียบปฏิบัติด้านความโปร่งใสในการดำเนินงาน อาทิ ระเบียบด้านการเผยแพร่ข้อมูลหลักการและผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่อสาธารณชน ระเบียบสำหรับกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบริษัทที่ถูกร้องเรียน เป็นต้น

๔.๑.๔ ปัญหาการสืบสวน การดำเนินคดี และบทลงโทษ

(๑) ลักษณะความผิดตามกฎหมายการแข่งขันทางการค้ามีความซับซ้อน การสืบค้นพยานหลักฐานการกระทำผิดทำได้ยาก และขาดแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้ร่วมกระทำผิดในความร่วมมือ ในขณะที่กฎหมายการแข่งขันของหลายประเทศมีการระบุถึงมาตรการลดหย่อนโทษด้วย

(๒) การบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาเน้นเฉพาะการดำเนินคดีอาญา บทบัญญัติด้านการออกคำสั่งทางปกครองไม่เอื้อต่อการบังคับใช้จริง เนื่องจากจะออกคำสั่งทางปกครองได้เมื่อมีการพิสูจน์แล้วว่ามี ความผิดจริงเท่านั้น

(๓) บทลงโทษไม่เหมาะสม บทลงโทษทางอาญายากต่อการบังคับใช้ เนื่องจากการดำเนินคดีอาญาใช้เวลานานและต้องเป็นไปตามหลักการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย อีกทั้ง บทลงโทษยังไม่จำแนกตามพฤติกรรมการผิดและไม่สอดคล้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง สำหรับบทลงโทษในกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของต่างประเทศนั้น มีทั้งโทษทางแพ่งและโทษทางอาญา โดยประเทศแถบยุโรปส่วนใหญ่ และออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ มีโทษทางแพ่ง ส่วนสหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ มีบทลงโทษทางอาญา สำหรับการตกลงร่วมกันที่ผิดละเมิดรุนแรง (Hard Core Cartels) นอกจากนี้ ความรุนแรงของบทลงโทษก็แตกต่างกันไป มีทั้งการกำหนดอัตราโทษตายตัวเป็นจำนวนเงินค่าปรับสูงสุดและกำหนดอัตราโทษตามสัดส่วนความเสียหายหรือรายได้ที่บริษัทนั้นได้รับ

๔.๒ แนวทางการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า

จากปัญหาบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าข้างต้น จึงจำเป็นต้องปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ดังนี้

๔.๒.๑ สารของกฎหมาย

(๑) ปรับเปลี่ยนนิยาม “ผู้ประกอบการธุรกิจ” ให้ครอบคลุมถึง “ธุรกิจหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน” และเพิ่มนิยามเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ของธุรกิจในเครือเดียวกัน ทั้งความสัมพันธ์เชิงทุน ความสัมพันธ์เชิงบริหาร และความสัมพันธ์ที่ไขว้กันระหว่างเชิงทุนและเชิงบริหาร เพื่อให้สะท้อนสภาพธุรกิจปัจจุบัน ทำให้สามารถกำกับดูแลได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น ทั้งนี้ ให้อิงคำนิยามซึ่งผู้ประกอบการและคณาจารย์เคยอยู่แล้วเช่นคำนิยามตามประมวลรัษฎากร

(๒) ปรับนิยาม “ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” โดยนอกเหนือจากปัจจัยส่วนแบ่งตลาดและยอดเงินขายแล้ว ให้นำปัจจัยสภาพการแข่งขันของตลาดมาประกอบการพิจารณาด้วย

(๓) สำหรับนิยาม “ตลาด” และ “อำนาจเหนือตลาด” ซึ่งมีความซับซ้อน แตกต่างกันไปตามลักษณะของสินค้าหรือบริการ และอาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการประกอบธุรกิจและการแข่งขันในอนาคต ให้นำไปกำหนดไว้ในกฎหมายลูกหรือแนวปฏิบัติซึ่งจะมีความยืดหยุ่นมากกว่า

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่จำเป็นต่อการบังคับใช้กฎหมายให้ชัดเจน ครอบคลุม มีสภาพบังคับตามกฎหมาย และมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน อีกทั้ง ควรมีการทบทวนเกณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ เกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด และเกณฑ์การรวมธุรกิจที่ต้องขออนุญาต

อย่างน้อย ๑ ครั้ง ในระยะเวลา ๕ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ ควรระบุให้ชัดเจนว่าคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจตามกฎหมายในการออกประกาศหลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติ แต่ต้องดำเนินการภายในกรอบเวลาที่กำหนด เพื่อให้มีหลักเกณฑ์ ระเบียบ แนวปฏิบัติที่มีสภาพบังคับตามกฎหมายโดยไม่ล่าช้า เกิดความคล่องตัวในการทำงาน และสามารถบังคับใช้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าได้จริง

๔.๒.๒ ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

(๑) กำหนดให้รัฐวิสาหกิจทุกประเภทต้องอยู่ภายใต้การบังคับของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมายต่อทั้งภาครัฐและเอกชน โดยยกเว้นเฉพาะการดำเนินงานตามกฎหมายหรือนโยบายของรัฐที่มีความจำเป็นเพื่อการรักษาความมั่นคง ประโยชน์สาธารณะ หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค

(๒) เพิ่มอำนาจการบังคับใช้นอกอาณาจักรหรือสิทธิสภาพนอกอาณาเขต (Extraterritorial Jurisdiction) ให้สามารถลงโทษผู้ประกอบการธุรกิจทั้งไทยและต่างชาติที่กระทำความผิดนอกประเทศ แต่การกระทำนั้นส่งผลกระทบต่อการแข่งขันภายในประเทศ

๔.๒.๓ ผู้บังคับใช้กฎหมาย

(๑) ปรับแก้โครงสร้างคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าให้มีความกะทัดรัด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน แต่ยังคงความหลากหลายครอบคลุมสาขาวิชาที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า อาทิ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ และการคุ้มครองผู้บริโภค อีกทั้งกำหนดให้กรรมการต้องมีความรู้ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญจริงในสาขาที่ต้องการ ตลอดจนต้องปฏิบัติงานเต็มเวลา เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

(๒) ยกเลิกการแต่งตั้งกรรมการการแข่งขันทางการค้าโดยตำแหน่ง และเปลี่ยนเป็นการสรรหาคณะกรรมการตามกระบวนการที่ชัดเจน โปร่งใส เปิดเผยต่อสาธารณชน และปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง ตลอดจนให้มีคณะกรรมการสรรหาซึ่งมีองค์ประกอบที่หลากหลายจากทุกภาคส่วนและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านนโยบายและการปฏิบัติ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (ผู้บริโภค)

(๓) กำหนดวาระการทำงานของคณะกรรมการให้เป็นสากล ขยายวาระให้ยาวขึ้นมีการหมุนเวียนกรรมการอย่างโปร่งใส และมีการเลื่อนวาระการทำงานระหว่างกรรมการคนเดิมและคนใหม่ เพื่อให้การทำงานมีความต่อเนื่อง โปร่งใส และป้องกันไม่ให้เกิดการผูกขาดอำนาจ ลดโอกาสแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองและธุรกิจ

(๔) ให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่เป็นอิสระทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ บุคลากร และงบประมาณ ตลอดจนมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยเสนอให้จัดตั้งเป็นองค์การของรัฐที่เป็นอิสระ (Independent Administrative Organization) เพื่อให้สามารถดำเนินการอย่างเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงจากอำนาจทางการเมือง โดยหน่วยงานไม่จัดเป็นส่วนราชการทั่วไป (เช่น กระทรวง ทบวง กรม) และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ มีสถานะเป็นนิติบุคคล ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ และจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติเฉพาะซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่เกี่ยวข้อง (ในกรณีนี้คือกระทรวงพาณิชย์) เป็นผู้รักษาการกฎหมาย เนื่องจากเป็นรูปแบบหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้น มีอำนาจในการตัดสินใจ มีอิสระในการบริหารจัดการบุคลากรและงบประมาณ และสามารถกำหนดอัตราค่าตอบแทนบุคลากรให้สูงกว่าปัจจุบันเพื่อดึงดูดผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและเป็น

แรงจูงใจในการทำงานได้มากขึ้น โดยไม่ต้องมีภาระด้านการพิสูจน์ความคุ้มค่ามากเกินไป ตลอดจนจะสามารถผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้รวดเร็วกว่ารูปแบบอื่น ตัวอย่างหน่วยงานของรัฐรูปแบบนี้ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เป็นต้น ทั้งนี้ ในอนาคตเมื่อสำนักงานมีผลงานเป็นที่ประจักษ์และมีความสามารถในการสร้างรายได้ (ที่มีค่าใช้จ่ายอุดหนุนภาครัฐ) เพิ่มขึ้นแล้ว ก็อาจพิจารณายกระดับให้สำนักงานมีความเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ได้ (เหตุผลประกอบดังภาคผนวก ๗)

(๕) เพิ่มภารกิจด้านการส่งเสริมการแข่งขัน กล่าวคือ ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ กฎระเบียบ หรือคำสั่งภาครัฐที่ทำให้เกิดการลด จำกัด หรือเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันในตลาด โดยเฉพาะการผูกขาดโดยภาครัฐ อีกทั้ง ควรเพิ่มการทำงานเชิงรุก เช่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ และเสริมด้วยการทำหน้าที่ของสำนักงานในการติดตามเคลื่อนไหวและสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจและรายงานต่อคณะกรรมการโดยไม่ต้องรอให้เกิดการร้องเรียน

(๖) กำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์การดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการและสำนักงานที่ชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้ เช่น ให้คณะกรรมการต้องประชุมเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง กำหนดระเบียบและวิธีการประชุมที่ชัดเจน และให้รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานต่อคณะรัฐมนตรีและเผยแพร่ต่อสาธารณชน เป็นต้น

๔.๒.๔ การสืบสวน การดำเนินคดีและบทลงโทษ

(๑) ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจในกำหนดโทษปรับและการออกคำสั่งทางปกครองให้หยุด ระงับ ยับยั้ง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำที่ “อาจเข้าข่าย” ละเมิดบทบัญญัติในกฎหมาย เพื่อให้สามารถระงับยับยั้งพฤติกรรมได้ทันที่

(๒) ให้ฟ้องคดีอาญาและฟ้องเรียกค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากคดีการแข่งขันทางการค้ามีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากคดีทั่วไป จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีจากผู้มีความรู้ความเข้าใจเฉพาะทางอย่างลึกซึ้งซึ่งด้านธุรกิจและการค้า

(๓) เพิ่มประสิทธิภาพในการนำคดีขึ้นสู่ศาล โดยในกรณีที่ยัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนยังไม่สมบูรณ์พอและมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้ตั้งคณะทำงานร่วมผู้แทนอัยการและผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ก่อนส่งอัยการสูงสุดใหม่ และในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดี ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าสามารถฟ้องคดีเองได้ ซึ่งกระบวนการเช่นนี้เป็นแนวทางเดียวกับกระบวนการดำเนินคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

(๔) ปรับบทลงโทษให้เหมาะสม โดยจำแนกบทลงโทษตามพฤติกรรมความผิด ผสมผสานการใช้บทลงโทษทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง บังคับใช้โทษจำคุกเฉพาะพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อการแข่งขันอย่างรุนแรง ปรับโทษปรับทางอาญาให้สอดคล้องกับอัตราเงินเพื่อ ตลอดจนเพิ่มโทษปรับทางปกครองโดยคิดเป็นสัดส่วนของยอดขายเพื่อเพิ่มต้นทุนของการกระทำผิดให้สูงขึ้น และในกรณีที่ฝ่าฝืนไม่ชำระค่าปรับ ให้มีโทษปรับเป็นทวีคูณด้วย ทั้งนี้ ให้ผู้ถูกคำสั่งปกครองหรือถูกลงโทษทางปกครองสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ ซึ่งเป็นแนวทางเช่นเดียวกับการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

(๕) เพิ่มข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรการลดหย่อนโทษ (Leniency Program) สำหรับผู้กระทำความผิดการตกลงร่วมกันบางประเภทซึ่งมิใช่ตัวการสำคัญ และให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัยคดี เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้กระทำผิดให้ความร่วมมือมากขึ้น

(รายละเอียดผลการศึกษาวិเคราะห์ที่ดังกล่าวในภาคผนวก ๕)

๕. ข้อเสนอปฏิรูปและแนวทางการดำเนินการ

จากผลการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์ข้างต้น คณะอนุกรรมการปฏิรูปการพาณิชย์และการบริการในคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชย์ การท่องเที่ยวและบริการ จึงได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ซึ่งครอบคลุมแนวทางการปฏิรูปที่กล่าวมา ทั้งด้านสาระกฎหมาย ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย ผู้บังคับใช้กฎหมาย และการสืบสวน การดำเนินคดีและบทลงโทษ ปรากฏในภาคผนวก ๑

ดังนั้น เพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า คณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชย์ การท่องเที่ยวและบริการ จึงขอเสนอให้ที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาและมีมติดังต่อไปนี้

๕.๑ เห็นชอบกับรายงานการศึกษา เรื่อง “การปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า”

๕.๒ เห็นชอบกับ “ร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.”

๕.๓ เห็นชอบให้ส่งมอบรายงานการศึกษา ตามข้อ ๕.๑ และร่างพระราชบัญญัติ ตามข้อ ๕.๒ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

๖. ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้จากข้อ ๕

๖.๑ กฎหมายการแข่งขันทางการค้ามีความทันสมัยและมีความคล่องตัวในการบังคับใช้

๖.๒ ผู้บังคับใช้กฎหมายมีความเป็นอิสระ ความคล่องตัว และความโปร่งใสในการดำเนินงานและการตัดสินใจ

๖.๓ กระบวนการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลลัพธ์ในระยะยาว

๖.๔ เกิดกระบวนการแข่งขันที่เป็นธรรมและป้องกันการผูกขาด

๖.๕ กลไกตลาดทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้บทบาทของรัฐในด้านการควบคุมราคาหรือแทรกแซงตลาดน้อยลง

๖.๖ เกิดความสมดุลในการดำเนินธุรกิจ โดยผู้ประกอบการรายเล็กสามารถประกอบการค้าได้เป็นปกติไม่ถูกผู้ประกอบการรายใหญ่เอาเปรียบทางการค้า และรัฐวิสาหกิจที่แข่งขันกับภาคเอกชนไม่มีแต้มต่อด้านกฎหมาย

๖.๗ ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากราคาและคุณภาพของสินค้าและบริการที่เกิดจากการแข่งขันกัน

๖.๘ การแข่งขันอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค ภายใต้กลไกตลาด โดยมีเครื่องมือสนับสนุนคือกฎหมายการแข่งขันทางการค้า นำไปสู่การยกระดับประสิทธิภาพ การสร้างสรรค์นวัตกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามผลลัพธ์ในข้อ ๖

๗.๑ มีพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าฉบับใหม่ซึ่งมีเนื้อหาที่ทันสมัยและมีความคล่องตัวในการบังคับใช้

๗.๒ มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่เป็นอิสระในการบริหารงานงบประมาณ บุคลากร และมีอำนาจในการตัดสินใจ มีคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่ผ่านกระบวนการสรรหาที่โปร่งใสและมีความรู้ความเชี่ยวชาญที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า ตลอดจนมีการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการและสำนักงานที่ชัดเจน โปร่งใส และเปิดเผยต่อสาธารณชน

๗.๓ มีการออกกฎกระทรวง ประกาศ หลักเกณฑ์ ระเบียบ หรือแนวปฏิบัติที่จำเป็นต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าฉบับใหม่ ภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติ อีกทั้งมีการทบทวนหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่สำคัญอย่างน้อย ๑ ครั้ง ในเวลา ๕ ปี

๗.๔ มีจำนวนเรื่องร้องเรียนภายใต้การบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าเพิ่มขึ้น (จากปัจจุบันซึ่งมีเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเฉลี่ยเพียงปีละ ๖ เรื่อง)

๗.๕ มีการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ กฎระเบียบ หรือคำสั่งภาครัฐที่ทำให้เกิดการลด จำกัด หรือเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันในตลาด

บรรณานุกรม

- จิรัตติกาล สุริยะ. (๒๕๕๖). ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เดือนเด่น นิคมบริรักษ์. (๒๕๕๙). *Trade and Competition*. เอกสารเหตุการณ์ปัจจุบันหมายเลข ๖ โครงการ WTO Watch (จับกระแสองค์การการค้าโลก). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เดือนเด่น นิคมบริรักษ์. (๒๕๕๕). *การปฏิรูปเพื่อลดการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันในเศรษฐกิจไทย*. กรุงเทพมหานคร: เปนไท.
- เดือนเด่น นิคมบริรักษ์. (๒๕๕๕). คดีข้อพิพาทระหว่างบิ๊กซีกับเทสโก้ : คดีประเดิมกฎหมายการแข่งขันทางการค้า.
เข้าถึงได้จาก : <http://thaipublica.org/๒๐๑๒/๐๖/dispute-between-big-c-and-tesco/>
(วันที่ค้นข้อมูล : ๗ มกราคม ๒๕๕๘)
- เดือนเด่น นิคมบริรักษ์. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง แนวทางการปรับปรุงกฎหมายแข่งขันทางการค้า เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘.
- เดือนเด่น นิคมบริรักษ์. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การทบทวนเกณฑ์อำนาจเหนือตลาดในต่างประเทศ ในงานสัมมนารับฟังความคิดเห็นเพื่อทบทวนเกณฑ์ผู้มีอำนาจเหนือตลาด เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘.
- นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ. (๒๕๕๗). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการการปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อความเป็นธรรมในสังคม.
- วรรณวิภากรค์ มานะโชติพงษ์. (๒๕๕๔). รายงานสรุปและวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โครงการปรับปรุงกระบวนการนิติบัญญัติของประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน.
- ศักดิ์ดา ธนิตกุล. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง เกณฑ์ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดเปรียบเทียบเกาหลีใต้ ไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม และมาเลเซีย ในงานสัมมนารับฟังความคิดเห็นเพื่อทบทวนเกณฑ์ผู้มีอำนาจเหนือตลาด เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘.
- ศิริพร เอี่ยมธงชัย. การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับรัฐวิสาหกิจไทย. บทความวิชาการประกอบการพิจารณาแต่งตั้งนักกฎหมายกฤษฎีกา ชั้นที่ ๑.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (๒๕๕๔). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของประเทศต่างๆ เพื่อการพัฒนาแนวปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ ตามกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ตามโครงการส่งเสริมระบบการแข่งขันทางการค้าที่เกื้อหนุนต่อการส่งออก.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (๒๕๕๕). รายงานที่ตีพิมพ์ฉบับที่ ๙๒ เดือนมีนาคม ๒๕๕๔ (ฉบับพิเศษ) เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒: ข้อจำกัดและการปฏิรูป

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (๒๕๕๕). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาผลกระทบจากการเปิดตลาดการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน+๓ และอาเซียน+๖ และแนวทางการเจรจาที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า. เอกสารประกอบการสัมมนารับฟังความคิดเห็นเพื่อทบทวนเกณฑ์ผู้มีอำนาจเหนือตลาด เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘.

อร่ามศรี รุพันธ์. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง นโยบายแข่งขันทางการค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีของไทย เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๘.

อิสร์กุล อุณหเกตุ. (๒๕๕๕). การส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าเพื่อระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม. เข้าถึงได้จาก : <http://tdri.or.th/priority-research/promoting-trade-competition/>
(วันที่ค้นข้อมูล : ๗ มกราคม ๒๕๕๘)

เสนอวางกติกากา “ควบรวมกิจการ” ป้องกันธุรกิจใหญ่มีอำนาจเหนือตลาด. (๒๕๕๘, ๒๕ มีนาคม). กรุงเทพฯธุรกิจ.

นักวิชาการ ระดมความเห็นแก้ พ.ร.บ. แข่งขันการค้า กำจัด “อีแอบ” ผูกขาดอย่างยั่งยืน. เข้าถึงได้จาก : <http://thaipublica.org/๒๐๑๑/๑๐/academics-antitrust-amendment/> (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๔ เมษายน ๒๕๕๘)

United Nation Conference on Trade and Development (UNCTAD). Model Law on Competition เข้าถึงได้จาก : <http://unctad.org/en/Pages/DITC/CompetitionLaw/The-Model-Law-on-Competition.aspx> (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๔ เมษายน ๒๕๕๘)

รายงาน

ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า*

๑. กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของไทย

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายหลักด้านการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทย ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาด ลด หรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจอย่างเป็นระบบ อันจะเป็นการส่งเสริมให้การประกอบธุรกิจเป็นไปอย่างเสรีและป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ^๑

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบด้วย ๗ หมวด ๑ บทเฉพาะกาล รวม ๕๗ มาตรา โดยส่วนที่สำคัญ คือ หมวด ๑ (คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า) และหมวด ๒ (สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า) ซึ่งกล่าวถึงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับใช้กฎหมาย และหมวด ๓ ซึ่งกล่าวถึงการป้องกันการผูกขาด โดยเฉพาะมาตรา ๒๕ (การควบคุมการใช้อำนาจเหนือตลาดที่มีขอบ) มาตรา ๒๖ (การควบคุมการรวมธุรกิจที่อาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน) มาตรา ๒๗ (การควบคุมการร่วมกระทำการผูกขาด ลด หรือจำกัดการแข่งขัน หรือฮั้ว) มาตรา ๒๘ (การควบคุมการใช้ความสัมพันธ์กับผู้ประกอบธุรกิจนอกประเทศเพื่อจำกัดโอกาสของผู้ซื้อในประเทศ) และมาตรา ๒๙ (การควบคุมพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม) โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในส่วนที่เป็นกิจการในทางการเงิน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลังรักษาการร่วมกัน

ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีการตรากฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบ ตลอดจนแนวปฏิบัติ ซึ่งไม่มีสภาพบังคับตามกฎหมาย อาทิ ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๕๐ และแนวปฏิบัติตามมาตรา ๒๕, ๒๗ และ ๒๙ (รายชื่อกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้าในปัจจุบันดังภาคผนวก ๓)

แม้ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่ประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า และได้บังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มาเป็นเวลาถึง ๑๖ ปี แต่การบังคับใช้ที่ผ่านมาไม่มีประสิทธิภาพ โดยยังไม่เคยมีการดำเนินคดีแก่ผู้ประกอบการแม้แต่รายเดียว

จากสถิติเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (ตุลาคม ๒๕๔๒ - มีนาคม ๒๕๕๘) มีเรื่องร้องเรียนที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าแล้วรวม ๙๕ เรื่อง (หรือมีเรื่องร้องเรียนเฉลี่ยเพียงปีละ ๖ เรื่อง) โดยเมื่อจำแนกตามลักษณะพฤติกรรมลดหรือจำกัดการแข่งขัน พบว่าเป็นเรื่องร้องเรียนพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม (มาตรา ๒๙) มากที่สุด จำนวน ๕๓ เรื่อง รองลงมาเป็นพฤติกรรมการตกลงร่วมกันอันเป็นการผูกขาด ลดหรือจำกัดการแข่งขัน (มาตรา ๒๗) และพฤติกรรมการใช้

* รายงานนี้จัดทำโดยคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชย์ การท่องเที่ยวและบริการ โดยได้รับความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติเมื่อ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และได้นำส่งคณะรัฐมนตรีเมื่อ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘

^๑ หมายเหตุแนบท้ายพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

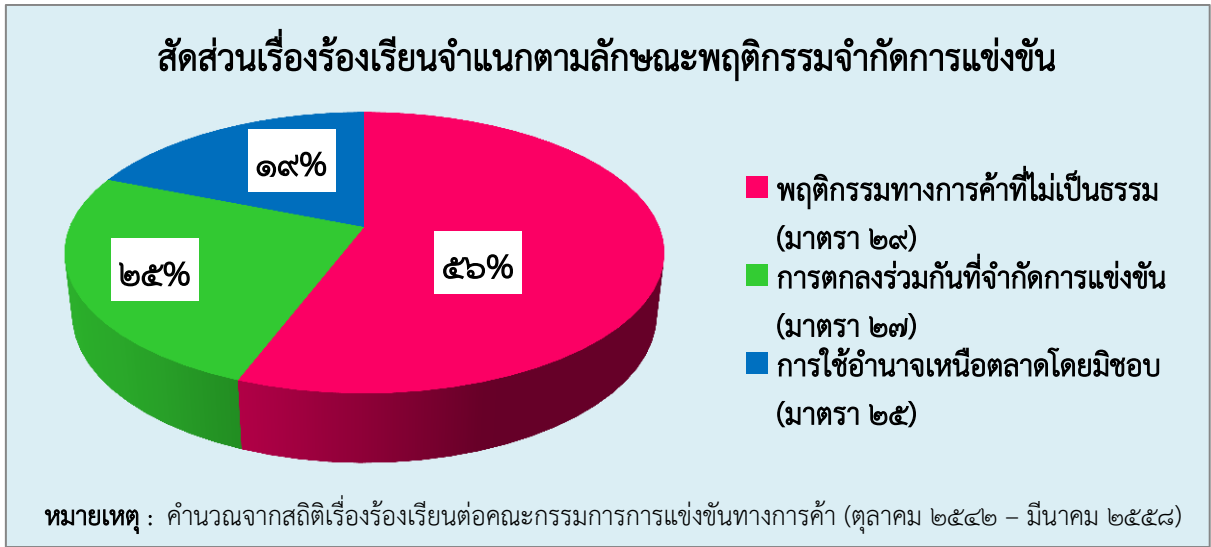
อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ (มาตรา ๒๕) จำนวน ๒๔ และ ๑๘ เรื่อง ตามลำดับ สำหรับพฤติกรรมการรวมธุรกิจที่อาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน (มาตรา ๒๖) และพฤติกรรมการตกลงร่วมกันกับผู้ประกอบธุรกิจในต่างประเทศที่เป็นการลดหรือจำกัดการแข่งขันในประเทศ (มาตรา ๒๘) นั้น ยังไม่เคยมีกรณีร้องเรียนมายังคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเลย

ตารางที่ ๑ สถิติเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า (ตุลาคม ๒๕๔๒ - มีนาคม ๒๕๕๘)

สถิติเรื่องร้องเรียน					
ต.ค.42 – มี.ค.58		ลักษณะพฤติกรรมจำกัดการแข่งขัน			
ปี	รวม	มาตรา 25	มาตรา 26	มาตรา 27	มาตรา 29
2542	2	1	-	-	1
2543	4	2	-	-	2
2544	7	3	-	1	3
2545	7	2	-	1	4
2546	13	3	-	3	2
2547	12	-	-	3	9
2548	9	-	-	2	7
2549	7	-	-	1	6
2550	9	3	-	1	5
2551	4	-	-	-	4
2552	1	1	-	-	-
2553	1	-	-	-	1
2554	3	-	-	-	3
2555	11	3	-	4	4
2556	3	-	-	1	2
2557	2	-	-	2	-
รวม	95	18	-	24	53

นายอนุชา นาคาศัย
สำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า

ภาพที่ ๑ สัดส่วนเรื่องร้องเรียนจำแนกตามลักษณะพฤติกรรมจำกัดการแข่งขัน

ตารางที่ ๒ สถิติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (ตุลาคม ๒๕๔๒ – มีนาคม ๒๕๕๘)

การดำเนินการ	จำนวนเรื่อง
พิจารณาแล้วไม่พบความผิด	๘๔
พิจารณาแล้วพบความผิดส่งอัยการสูงสุดสั่งฟ้อง (สุดท้ายอัยการสูงสุดสั่งไม่ฟ้อง)	๑
อยู่ระหว่างการดำเนินการ	๑๑
- อยู่ในขั้นตอนการสืบสวนสอบสวน โดยคณะกรรมการสอบสวน	๙
- ยังไม่ถึงขั้นตอนการสืบสวนสอบสวน	๒
รวม	๙๕

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

ตารางที่ ๒ แสดงให้เห็นว่า จากเรื่องร้องเรียนทั้งหมด ๙๕ เรื่อง มีเพียง ๑ เรื่องเท่านั้นที่ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วพบความผิด แต่ไม่มีการดำเนินคดีต่อ เนื่องจากอัยการสูงสุดไม่สั่งฟ้อง และมีเรื่องอยู่ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ๑๑ เรื่อง ตรงกันข้ามกับประเทศที่มีการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าอย่างจริงจังซึ่งจะมีจำนวนเรื่องที่ถูกพิจารณาและบังคับใช้มากกว่านี้ เช่น Komisi Pengawas Persaingan Usaha (KPPU) ของอินโดนีเซียได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนเสร็จสิ้นแล้ว ๒๘๓ กรณี ในช่วงเวลา ๑๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๕๖)^๒ หรือ Federal Trade Commission (FTC) ของสหรัฐอเมริกาได้

^๒ KPPU Annual Report ๒๐๑๓, <http://eng.kppu.go.id/wp-content/uploads/๒๐๑๐/๐๓/Annual-Report-๒๐๑๓.pdf>, เข้าถึงครั้งล่าสุด ๒๙ เม.ย. ๕๘

บังคับใช้กฎหมายอย่างน้อย ๓๒๐ กรณี และ Korea Fair Trade Commission ของเกาหลีใต้ ได้บังคับใช้
อย่างน้อย ๑,๐๐๑ กรณี ในช่วง ๑๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๕๓)^๓ เป็นต้น

จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิเคราะห์หลักการและองค์ประกอบของกฎหมาย ตลอดจนสาเหตุที่ทำให้
ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. หลักการของกฎหมาย

กฎหมายการแข่งขันทางการค้า เป็นเครื่องมือสำคัญของภาครัฐในการดำเนินนโยบายการแข่งขัน
ทางการค้าที่มุ่งส่งเสริมการแข่งขันที่เสรีควบคู่กับการส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายใน
ประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยปัจจุบันมี ๑๓๑ ประเทศ ที่มีการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า (ภาพที่ ๒)
โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วนั้นให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นอย่างมาก
เนื่องจากถือว่ามิสสถานะเป็นธรรมนุญทางเศรษฐกิจของประเทศ ที่ผู้ประกอบการทุกรายไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่
กลาง เล็ก จะต้องปฏิบัติตามอย่างเท่าเทียมกัน

ภาพที่ ๒ ประเทศที่มีการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

^๓ วรณวิภากร์ มานะโชติพงศ์ (๒๕๕๔), รายงานสรุปและวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ตามหลักสากล (อ้างอิง Model Law on Competition (๒๐๑๐) โดย การประชุมสหประชาชาติ ว่าด้วยการค้าและการค้าพัฒนา (UNCTAD)) กฎหมายการแข่งขันทางการค้ามีวัตถุประสงค์หลักเพื่อควบคุมหรือกำจัดการกระทำรูปแบบต่างๆ อาทิ การใช้อำนาจเหนือตลาดที่มีขอบ การตกลงรวมกัน การควบรวมกิจการ ที่เป็นการจำกัดหรือกีดกันการแข่งขัน ซึ่งส่งผลเสียต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้า ทั้งนี้ บางประเทศอาจเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ด้านอื่นๆ เช่น การส่งเสริมและคุ้มครองการแข่งขัน การส่งเสริมนวัตกรรม การคุ้มครองสวัสดิการสังคมและผู้บริโภค เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒^๔ ของไทย “เพื่อให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาด ลด หรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจอย่างเป็นระบบ อันจะเป็นการส่งเสริมให้การประกอบธุรกิจเป็นไปอย่างเสรีและป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ” จึงสอดคล้องกับหลักสากล

หลักการกำกับดูแลการแข่งขันภายใต้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่ การกำกับดูแลโครงสร้าง (Structure Control) ให้โครงสร้างตลาดและขนาดการแข่งขันอยู่ในระดับที่เหมาะสม และการกำกับดูแลพฤติกรรม (Conduct Control) ให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล โดยหลักคิดสำคัญของ Conduct Control คือ การเป็นผู้มีอำนาจผูกขาดหรืออำนาจเหนือตลาดไม่ถือเป็นความผิดทางกฎหมาย แต่จะมีความผิดก็ต่อเมื่อได้มีการใช้อำนาจดังกล่าวไปในทางที่มีขอบ ก่อให้เกิดความเสียหายเท่านั้น

สำหรับกฎหมายการแข่งขันของไทยผสมผสานการกำกับดูแลทั้ง ๒ ประเภท กล่าวคือ มีบทบัญญัติในเชิง Conduct Control ควบคุมพฤติกรรมที่เป็นการลดหรือจำกัดการแข่งขัน (มาตรา ๒๕-๒๙) และมีบทบัญญัติในเชิง Structure Control ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจสั่งให้ผู้มีอำนาจเหนือตลาดที่มีส่วนแบ่งตลาดเกินกว่าร้อยละ ๗๕ ระบุ หยุต หรือเปลี่ยนแปลงการมีส่วนแบ่งตลาด (มาตรา ๓๐)

๓. พฤติกรรมที่เป็นการจำกัดหรือกีดกันการแข่งขัน

พฤติกรรมที่เป็นการจำกัดหรือกีดกันการแข่งขันตามหลักสากล สามารถแบ่งได้เป็น ๔ รูปแบบสำคัญ ได้แก่

๓.๑ การใช้อำนาจเหนือตลาดในทางมิชอบ (Abuse of Dominance) หมายถึง การที่ผู้ประกอบการใช้อำนาจเหนือตลาดที่ตนมี (อำนาจในการควบคุมหรือกำหนดราคาหรือปริมาณสินค้าหรือบริการโดยอิสระ ปราศจากความกดดัน) ในการจำกัดการแข่งขันหรือกีดกันการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายอื่นด้วยการกระทำรูปแบบต่างๆ อาทิ

๓.๑.๑ **การกำจัดคู่แข่ง (Predatory Behavior)** เช่น การกำหนดราคาสินค้าให้ต่ำกว่าทุนของตนเองหรือทุ่มตลาดเพื่อกำจัดคู่แข่งรายอื่นให้ออกจากตลาด (Predatory Pricing)

๓.๑.๒ **การเลือกปฏิบัติ (Discriminatory Behavior)** เป็นการกำหนดราคาหรือเงื่อนไขในการจำหน่ายหรือซื้อสินค้าที่แตกต่างกันไปกับคู่ค้าแต่ละรายโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เช่น ขายสินค้าให้กับบริษัทในเครือในราคาที่ถูกว่าที่ขายสินค้าชนิดเดียวกันให้กับบริษัทอื่นมาก

^๔ ต่อจากนี้ จะเขียนย่อว่า “พ.ร.บ.การแข่งขันฯ”

๓.๑.๓ การกำหนดราคาขายต่อ เช่น การที่ผู้ผลิตกำหนดราคาขายปลีก (Retail Price Determinant)

๓.๑.๔ การกำหนดเงื่อนไขอย่างไม่เป็นธรรมให้ลูกค้าของตนต้องจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ หรือการขายสินค้า หรือต้องจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อหรือขายสินค้า การได้รับหรือให้บริการจากผู้ประกอบธุรกิจอื่น เช่น การห้ามขายสินค้าของคู่แข่ง (Exclusive Dealing) และการขายพ่วง (Tie-in Sale)

๓.๑.๕ การจำกัดการนำเข้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นต้น

เมื่อพิจารณา พ.ร.บ.การแข่งขันฯ จะพบว่า มาตรา ๒๕ (การควบคุมการใช้อำนาจเหนือตลาดที่มีขอบ) ได้ครอบคลุมพฤติกรรมการใช้อำนาจเหนือตลาดที่มีขอบในรูปแบบต่างๆ ครบถ้วน

๓.๒ การควบรวมธุรกิจ (Merger and Acquisition – M&A)

การควบรวมธุรกิจ มี ๓ ลักษณะ ได้แก่

๓.๒.๑ การควบรวมกิจการแบบแนวนอน (Horizontal M&A) เป็นการรวมเข้ากันของผู้ประกอบการตั้งแต่สองรายขึ้นไปซึ่งอยู่ในขั้นตอนเดียวกันของการผลิตหรือจำหน่ายและแข่งขันกันโดยตรง อาทิ ระหว่างผู้ผลิตสินค้าเดียวกัน การควบรวมกิจการประเภทนี้ทำให้โครงสร้างตลาดเปลี่ยน เพิ่มการกระจุกตัว และการแข่งขันลดลง

๓.๒.๒ การควบรวมกิจการแบบแนวตั้ง (Vertical M&A) เป็นการรวมกันของผู้ประกอบการซึ่งอยู่ในขั้นตอนการผลิตหรือการจำหน่ายที่ต่างกันและต้องพึ่งพาอาศัยกัน อาทิ ระหว่างผู้ผลิตวัตถุดิบและผู้ผลิตสินค้าขั้นสุดท้าย หรือระหว่างผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายสินค้า การควบรวมประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ และนำไปสู่การดำเนินธุรกิจอย่างครบวงจร จึงอาจกระทบต่อการแข่งขันโดยรวม เนื่องจากจะเป็นแต้มต่อเหนือคู่แข่งปัจจุบันและเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ตลาดของคู่แข่งรายใหม่

๓.๒.๓ การควบรวมกิจการแบบหลากหลาย (Conglomerate M&A) เป็นการรวมตัวกันของผู้ประกอบการที่อยู่ในตลาดต่างกัน โดยกิจการที่ควบรวมนั้นไม่เกี่ยวข้องกัน การควบรวมประเภทนี้ถึงแม้จะไม่กระทบโครงสร้างตลาดโดยตรง แต่อาจส่งผลต่อการแข่งขัน เนื่องจากจะทำให้ธุรกิจที่ควบรวมมีความเข้มแข็งทางการเงินและอำนาจทางธุรกิจเพิ่มขึ้น

การควบรวมกิจการไม่จัดเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายการแข่งขันเสมอไป จะมีความผิดก็ต่อเมื่อการควบรวมนั้นเป็นหรืออาจเป็นการเพิ่มอำนาจเหนือตลาดของธุรกิจที่ควบรวมหรือลดการแข่งขันในตลาดอย่างมีนัยสำคัญ โดยไม่จำกัดว่าการควบรวมนั้นจะเป็นแบบแนวนอน แนวตั้ง หรือหลากหลาย ในหลายประเทศ (เช่น แคนาดา สหรัฐอเมริกา ใต้หวัน) จึงกำหนดให้ผู้ประสงค์จะควบรวมธุรกิจที่อาจส่งผลเสียต่อการแข่งขันต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการหรือองค์กรด้านการแข่งขันทางการค้าของแต่ละประเทศพิจารณาเป็นรายกรณีก่อนดำเนินการ

มาตรา ๒๖ ของ พ.ร.บ.การแข่งขันฯ สอดคล้องกับหลักการข้างต้น กล่าวคือ ห้ามการรวมธุรกิจทั้งแบบแนวนอน แนวตั้ง และหลากหลาย ที่อาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๓.๓ การตกลงร่วมกันที่เป็นไม่เป็นธรรม (Restrictive or Collusive Agreement or Practice)

หมายถึง พฤติกรรมการตกลงร่วมกันของผู้ประกอบธุรกิจ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและทางวาจา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่ก่อให้เกิดการจำกัดหรือกีดกันการแข่งขัน

การตกลงร่วมกันระหว่างธุรกิจมีหลายรูปแบบและวัตถุประสงค์ โดยมีทั้งการตกลงร่วมกันเพื่อสร้างอำนาจผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขัน อาทิ การกำหนดราคาความร่วมมือ การฮั้วประมูล การแบ่งตลาดหรือลูกค้า การจำกัดปริมาณการผลิตหรือการจำหน่าย (รวมทั้งการจัดสรรโควตา) และการปฏิเสธการซื้อหรือจำหน่าย ซึ่งถือว่าผิดกฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีข้อตกลงร่วมกันรูปแบบอื่นๆ อาทิ การร่วมกันทำงานวิจัยและพัฒนา การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางธุรกิจ และการสร้างเครือข่ายการให้บริการร่วมกัน ซึ่งไม่ถือว่าเป็นความผิดเสมอไป เนื่องจากอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและอาจส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ จึงต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการหรือองค์กรด้านการแข่งขันทางการค้าของแต่ละประเทศพิจารณาเป็นรายกรณีก่อนดำเนินการ

พ.ร.บ.การแข่งขันฯ มีมาตรา ๒๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ควบคุมการร่วมกระทำการผูกขาดลดหรือจำกัดการแข่งขัน โดยพฤติกรรมที่ถือว่ามีความผิดโดยไม่มีข้อยกเว้น ได้แก่ การกำหนดราคาหรือจำกัดปริมาณซื้อหรือขายร่วมกัน การทำความตกลงร่วมกันเพื่อเข้าครอบครองหรือควบคุมตลาด และการฮั้วประมูลหรือประกวดราคา ในขณะที่ผู้ประกอบธุรกิจสามารถขออนุญาตคณะกรรมการเพื่อตกลงร่วมกันในบางรูปแบบได้ อาทิ การแบ่งท้องที่ในการซื้อหรือขายสินค้า ในกรณีที่เป็น

ทั้งนี้ พ.ร.บ.การแข่งขันฯ ยังแยกการควบคุมพฤติกรรมการตกลงร่วมกันกับบริษัทในต่างประเทศที่ส่งผลให้เกิดการลดหรือจำกัดการแข่งขันในประเทศออกมาเป็นบทบัญญัติเฉพาะ คือ มาตรา ๒๘ ด้วย

๓.๔ พฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม (Unfair Trade Practice)

แต่ละประเทศมีการกำหนด “พฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม” แตกต่างกันไป เนื่องจากมิได้มีหลักทฤษฎีที่สามารถใช้อธิบายได้ดังเช่นในกรณีของการใช้อำนาจเหนือตลาด การตกลงร่วมกันหรือการควบรวมธุรกิจ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการผูกขาดทางการค้า แต่จะขึ้นอยู่กับ “มาตรฐานของจรรยาบรรณในการค้า (Business Ethics)” ของแต่ละประเทศ พฤติกรรมบางอย่างอาจเป็นที่ยอมรับได้ ในประเทศหนึ่ง แต่อาจถูกห้ามในอีกประเทศหนึ่ง^๕

นิยามของการค้าที่ไม่เป็นธรรมในกฎหมายการแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศ มักหมายถึง “พฤติกรรมทางการค้าที่เป็นการสร้างความได้เปรียบทางการค้าโดยไม่ชอบ” เช่น การโฆษณาเท็จ การโจรกรรมข้อมูล การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และการทำลายภาพพจน์ของคู่แข่ง ฯลฯ ซึ่งส่วนมากมีกฎหมายอื่นควบคุมอยู่แล้ว นอกจากนี้ ยังรวมถึง “พฤติกรรมที่เป็นการใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าเอาเปรียบคู่แข่ง” เช่น การที่ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่เลือกปฏิบัติในการวางสินค้ายี่ห้อของตนเองกับสินค้ายี่ห้ออื่นๆ เป็นต้น^๖

จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าที่ไม่เป็นธรรม มิได้มุ่งเน้นที่ “โครงสร้าง” (ส่วนแบ่งตลาด) แต่มุ่งเน้นที่ “พฤติกรรม” เป็นสำคัญ และครอบคลุมทั้งการค้าระหว่างผู้ประกอบธุรกิจที่มีขนาดเดียวกันและ

^๕ เดือนเด่น นิคมบริรักษ์และคณะ (๒๕๔๔), โครงการศึกษาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของประเทศต่างๆ ๑

^๖ เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ (๒๕๕๕), คดีข้อพิพาทระหว่างบิ๊กซีกับเทสโก้ : คดีประเดิมกฎหมายการแข่งขันทางการค้า

การค้าระหว่างผู้ประกอบการต่างขนาด (เล็ก-กลาง-ใหญ่) อย่างไรก็ตาม บางประเทศไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าที่ไม่เป็นธรรมเลยเพราะมีแนวคิดว่าการกระทำของผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งไม่มีอำนาจเหนือตลาดจะไม่มีผลกระทบต่อภาวะการแข่งขันในตลาดโดยรวม จึงไม่จำเป็นต้องควบคุม

เมื่อพิจารณาถึงแง่มุมการคุ้มครองผู้บริโภค พบว่า บางประเทศ เช่น อังกฤษและญี่ปุ่น ได้ผนวกพฤติกรรมการค้าที่ส่งผลต่อผู้บริโภค อาทิ การโฆษณาเท็จ การกำหนดราคาสินค้าเพื่อล่อลวงผู้ซื้อ ไว้ในบทบัญญัติด้านการค้าที่ไม่เป็นธรรม ในขณะที่บางประเทศ เช่น ออสเตรเลีย โปแลนด์ และฝรั่งเศส มีบทบัญญัติด้านการคุ้มครองผู้บริโภคโดยเฉพาะ

สำหรับ พ.ร.บ.การแข่งขันฯ มีมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่ควบคุมพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม โดยมุ่งเน้นการกระทำที่สร้างความเสียหาย กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจอื่น จนอาจถึงขั้นต้องล้มเลิกกิจการไป ในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคนั้น ไทยมีกฎหมายเฉพาะอยู่แล้วที่สำคัญ คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนั้น พ.ร.บ.การแข่งขันฯ จึงพิจารณาพฤติกรรมทางการค้าที่ส่งผลต่อผู้บริโภคเฉพาะในแง่ของการสร้างความได้เปรียบทางการค้าโดยมิชอบเท่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า พ.ร.บ.การแข่งขันฯ ของไทย มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมพฤติกรรมที่เป็นการจำกัดหรือกีดกันการแข่งขันครบทุกรูปแบบสำคัญแล้ว (มาตรา ๒๕-๒๙) แต่ไม่สามารถบังคับใช้ได้เนื่องจากมีปัญหาด้านคำนิยาม หลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่จำเป็น ดังที่จะอธิบายในหัวข้อถัดไป

๔. ปัญหาด้านสาระของกฎหมาย : คำนิยาม หลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติ (Guidelines)

๔.๑ คำนิยาม “ผู้ประกอบการธุรกิจ” (มาตรา ๓) ไม่ครอบคลุมธุรกิจในเครือ จึงไม่สอดคล้องกับคำนิยาม “ผู้ประกอบการธุรกิจ” หรือ “Enterprise” ตามหลักสากล (*Model Law on Competition (๒๐๑๐) โดย UNCTAD*) ซึ่งครอบคลุมถึงสาขา บริษัทลูก บริษัทในเครือและองค์กรรูปแบบอื่นที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบริษัททั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ธุรกิจขนาดใหญ่ต่างมีธุรกิจใ้เครือจำนวนมากและอำนาจในตลาดของธุรกิจขนาดใหญ่เหล่านี้เป็นผลจากการประกอบธุรกิจในเครือด้วย คำนิยามในปัจจุบันจึงทำให้การตรวจสอบข้อเท็จจริง การวิเคราะห์อำนาจเหนือตลาด และการประเมินผลกระทบจากพฤติกรรมของธุรกิจไม่ครบถ้วน

๔.๒ คำนิยาม “ผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” (มาตรา ๓) และ “หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” (ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๐) ไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง เนื่องจากกำหนดขึ้นอย่างล่าช้า ไม่ครบถ้วน และไม่สอดคล้องกับโครงสร้างธุรกิจไทย โดยหลักเกณฑ์การผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดกำหนดขึ้นหลังจากที่บังคับใช้ พ.ร.บ.การแข่งขันฯ แล้วถึงแปดปี ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้บทบัญญัติการใช้อำนาจเหนือตลาดในทางมิชอบ (มาตรา ๒๕) ได้ทันการ โดยมีกรณีตัวอย่างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่บริษัทผู้ผลิตสุรารายใหญ่ถูกร้องเรียนว่ามีพฤติกรรมขายพ่วงสินค้าสุรารวกับเบียร์ และคณะกรรมการพบว่าหลักฐานที่พิสูจน์ได้ว่ามีพฤติกรรมที่เป็นการละเมิดมาตรา ๒๕ จริง แต่ไม่สามารถเอาผิดได้ เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์การเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด

เกณฑ์การเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดในปัจจุบันพิจารณาส่วนแบ่งตลาดและยอดขายเป็นสำคัญ (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ ๕๐ และยอดขายชาย ๑,๐๐๐ ล้านบาทสำหรับผู้ประกอบธุรกิจรายเดี่ยว และส่วนแบ่งตลาดรวมร้อยละ ๗๕ และยอดขายชาย ๑,๐๐๐ ล้านบาทสำหรับผู้ประกอบธุรกิจสามรายแรก) โดยเป็นเกณฑ์เดียวที่ใช้กับทุกธุรกิจ^๗ แต่เกณฑ์ส่วนแบ่งตลาดและยอดขายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับโครงสร้างตลาดของไทยซึ่งเป็นตลาดขนาดเล็ก กอปรกับธุรกิจจำนวนมากมีการแตกเป็นบริษัทย่อย จึงทำให้ส่วนแบ่งตลาดหรือยอดขายของแต่ละบริษัทไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้ไม่ถูกจัดเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด ทั้งๆ ที่สามารถสร้างผลกระทบต่อตลาดได้

นอกจากนี้ เกณฑ์ดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงปัจจัยอื่นที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่และส่งผลกระทบต่อสภาพการแข่งขัน อาทิ กฎระเบียบของภาครัฐ เช่น การออกใบอนุญาตสัมปทาน อัตราภาษีหรือโควตา ข้อจำกัดในการลงทุนของคนต่างด้าว หรือลักษณะของสินค้า/บริการ/ธุรกิจ เช่น เงินลงทุนขั้นต่ำ การเข้าถึงปัจจัยการผลิตหรือช่องทางการจัดจำหน่ายหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ การมีโครงข่ายหรือเครือข่ายการจัดจำหน่ายหรือการให้บริการ การถือครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา/นวัตกรรม เป็นต้น ซึ่งต่างกับประเทศอื่น อาทิ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม ที่ใช้เกณฑ์ปริมาณคือส่วนแบ่งตลาดและ/หรือยอดขาย และเกณฑ์คุณภาพคือปัจจัยอื่นๆ ควบคู่กัน

๔.๓ ขาดหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ (Guidelines) ที่จำเป็นต่อการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ ยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บหรือนำสินค้าไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์ (มาตรา ๘ (๔)) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตกระทำการรวมธุรกิจ หรือรวมกันลดหรือจำกัดการแข่งขัน (มาตรา ๘ (๗)) หลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติการรวมธุรกิจที่ไม่เป็นธรรม (มาตรา ๒๖) และแนวปฏิบัติการตกลงร่วมกันกับผู้ประกอบธุรกิจนอกประเทศที่ไม่เป็นธรรม (มาตรา ๒๘)

สำหรับแนวปฏิบัติการใช้อำนาจเหนือตลาดในทางมิชอบตามมาตรา ๒๕ แนวปฏิบัติการตกลงร่วมกันทางธุรกิจตามมาตรา ๒๗ และแนวปฏิบัติพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๒๙ ที่กำหนดขึ้นแล้วนั้นก็ไม่มีสภาพบังคับตามกฎหมาย

^๗ ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐ กำหนดเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ดังนี้ (๑) ผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่งในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป และมียอดขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป หรือ (๒) ผู้ประกอบธุรกิจสามรายแรกในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมารวมกันตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป และมียอดขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ ยกเว้นผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ หรือยอดขายในปีที่ผ่านมาต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท

๕. ปัญหาด้านขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

๕.๑ ความไม่เสมอภาคในการบังคับใช้ พ.ร.บ.การแข่งขันฯ โดยมีให้ใช้บังคับแก่รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณทั้งหมด^๘ แม้ว่ารัฐวิสาหกิจหลายแห่งมีอำนาจผูกขาดหรืออำนาจเหนือตลาดและหลายแห่งประกอบธุรกิจแข่งขันกับภาคเอกชนโดยตรง โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่แปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน อาทิ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ซึ่งล้วนแต่มีการบริหารจัดการเหมือนกับเอกชนโดยมุ่งผลกำไรหรือผลประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นเป็นสำคัญ แต่ได้เปรียบบริษัทเอกชน เนื่องจากสามารถดำเนินธุรกิจ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากอำนาจเหนือตลาดหรืออำนาจผูกขาด โดยไม่ถูกควบคุม

การยกเว้นเช่นนี้ ไม่สอดคล้องกับหลักสากล (*Model Law on Competition (๒๐๑๐) โดย UNCTAD*) ซึ่งให้ผู้ประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นของภาครัฐหรือเอกชนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายการแข่งขัน และจาก ๑๓๑ ประเทศทั่วโลกที่มีกฎหมายการแข่งขัน มีเพียง ๒ ประเทศ คือ ไทย และลักเซมเบิร์ก เท่านั้น ที่ยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายกับรัฐวิสาหกิจทั้งหมด สำหรับประเทศอื่น ไม่ให้การยกเว้นแก่รัฐวิสาหกิจโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการยกเว้นแบบทั่วไป (*blanket exemption*) หรือแบบเจาะจงรายใดรายหนึ่ง แต่ยกเว้นเฉพาะ “พฤติกรรม” ที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมายหรือตามคำสั่งของหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล หรือเป็นไปเพื่อประโยชน์/ความก้าวหน้าทางเทคนิค/เศรษฐกิจ หรือยกเว้น “ธุรกิจบางสาขา” ซึ่งเป็นข้อยกเว้นที่รัฐวิสาหกิจและธุรกิจเอกชนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน

ตารางที่ ๓ ข้อยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของประเทศในกลุ่มอาเซียน+๓ และอาเซียน+๖

เหตุผลของการยกเว้น	TH	VN	SG	ID	JP	KR	CN	IN
การพัฒนาการผลิตหรือการจัดจำหน่าย (Improving production or distribution)		✓	✓	✓			✓	✓
การสนับสนุนความก้าวหน้าทางเทคนิคหรือเศรษฐกิจ (Promoting technical or economic progress)		✓	✓	✓			✓	✓
การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Promoting SMEs)		✓		✓			✓	
สหกรณ์ของเกษตรกร (Farmer cooperatives)	✓			✓	✓	✓		
การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (Promoting research and development)							✓	✓
การอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรและความรู้เฉพาะอย่าง (Patent and know-how licensing)				✓	✓	✓		
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Protecting environment)							✓	

^๘ ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ รัฐวิสาหกิจ หมายถึง องค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ และบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจมีทุนอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ ๕๐

เหตุผลของการยกเว้น	TH	VN	SG	ID	JP	KR	CN	IN
การสนับสนุนการบริการสาธารณะ (Promoting public service)							✓	
การกำหนดราคาขายปลีก (Resale Price Maintenance)					✓			

หมายเหตุ : TH = ไทย, VN = เวียดนาม, SG = สิงคโปร์, ID = อินโดนีเซีย, JP = ญี่ปุ่น, KR = เกาหลีใต้, CN = จีน, IN = อินเดีย

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (๒๕๕๕), โครงการศึกษาผลกระทบจากการเปิดตลาดการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน+๓ และอาเซียน+๖ และแนวทางการเจรจาที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

ตารางที่ ๔ ตัวอย่างข้อยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าที่เกี่ยวข้องรัฐวิสาหกิจ

ประเทศ/กลุ่มประเทศ	ข้อยกเว้นที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ
ไทย	<ul style="list-style-type: none"> ยกเว้นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณทั้งหมด
สหรัฐอเมริกา	<ul style="list-style-type: none"> โดยหลักการทั่วไป ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐบาลไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า สำหรับหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นบริษัทของรัฐบาลกลางหรือรัฐวิสาหกิจ (Federal government corporations) จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายการแข่งขันหรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่ศาลจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เป็นกรณีไป แต่มีแนวโน้มที่สหรัฐอเมริกาคงจะบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันกับรัฐวิสาหกิจซึ่งการดำเนินกิจการอาจส่งผลกระทบต่อสภาพการแข่งขันในตลาด
สหภาพยุโรป	<ul style="list-style-type: none"> มีหลักการที่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับรัฐวิสาหกิจ กล่าวคือ กำหนดให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ประกอบการให้บริการอันเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวมหรือมีลักษณะผูกขาดในการแสวงหารายได้ (Revenue-producing monopoly) ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า เท่าที่หลักเกณฑ์ดังกล่าวไม่ขัดขวางการปฏิบัติงานตามกฎหมายหรือตามที่ได้รับมอบหมาย
เกาหลีใต้	<ul style="list-style-type: none"> ยกเว้น “พฤติกรรม” ที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมายหรือนโยบายของภาครัฐเพื่อสาธารณประโยชน์
ไต้หวัน	<ul style="list-style-type: none"> ยกเว้นรัฐวิสาหกิจที่มีได้ประกอบธุรกรรมในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ
อินโดนีเซีย	<ul style="list-style-type: none"> ยกเว้น “พฤติกรรม” ที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมายหรือนโยบายของภาครัฐเพื่อสาธารณประโยชน์
สิงคโปร์	<ul style="list-style-type: none"> มีข้อยกเว้นให้แก่ธุรกิจที่ผูกขาดโดยภาครัฐเพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างรายได้แก่รัฐ และธุรกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานรายสาขา
เวียดนาม	<ul style="list-style-type: none"> บังคับใช้กฎหมายกับรัฐวิสาหกิจทุกประเภท แต่มีข้อยกเว้นทางอ้อมให้แก่ธุรกิจที่ผูกขาดโดยภาครัฐเพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างรายได้แก่รัฐ และธุรกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานรายสาขา

ประเทศ/กลุ่มประเทศ	ข้อยกเว้นที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ
	<ul style="list-style-type: none">• อีกทั้ง ยังบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับหน่วยงานฝ่ายปกครอง (State administrative bodies) หากมีการกระทำที่ทำลายการแข่งขันในตลาด
อินเดีย	<ul style="list-style-type: none">• บังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจกรรมทางพาณิชย์ ยกเว้นรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับพลังงานปรมาณู เงินตรา การป้องกันประเทศ และการอวกาศ

ที่มา : ศิริพร เอี่ยมธงชัย, การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับรัฐวิสาหกิจไทย
เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ (๒๕๕๕), การปฏิรูปเพื่อลดการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันในเศรษฐกิจไทย
เดือนเด่น นิคมบริรักษ์, เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง แนวทางการปรับปรุงกฎหมายการแข่งขันทางการ
ค้า เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘

๕.๒ ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันของไทยยังไม่ครอบคลุมการกระทำผิดนอกประเทศที่กระทบต่อการแข่งขันภายในประเทศ ในขณะที่การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันของหลายประเทศ เช่น เกาหลีใต้ สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ยึด “ผลของพฤติกรรมทางการค้า (Effect-Based)” เป็นสำคัญ โดยถึงแม้ว่ากระทำผิดนั้นจะเกิดขึ้นภายนอกประเทศแต่หากพิสูจน์ได้ว่าสร้างความเสียหายต่อการแข่งขันในประเทศก็ถือเป็นความผิดต้องได้รับโทษด้วย

๖. ปัญหาด้านผู้บังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นกฎหมายที่มักมีปัญหาการบังคับใช้ในประเทศที่ภาคธุรกิจ ภาคการเมืองและภาคราชการมีความสัมพันธ์ในเชิงผลประโยชน์ เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มุ่งควบคุมพฤติกรรมผูกขาดของธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีอำนาจตลาดสูงซึ่งมักมีเส้นสายทางการเมืองหรือทางราชการ ดังนั้น เพื่อป้องกันการเข้าแทรกแซงจากการเมือง ราชการ และธุรกิจ และเพื่อป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) องค์กรหรือคณะกรรมการด้านการแข่งขันจึงควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน
- (๒) มีการกำหนดคุณสมบัติที่พึงประสงค์หรือคุณสมบัติต้องห้าม
- (๓) มีหลักการ กฎเกณฑ์ ขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน โปร่งใส และเปิดเผยต่อสาธารณชน
- (๔) มีการกำหนดข้อพึงปฏิบัติทางจริยธรรม (Code of Conduct)
- (๕) มีระบบการคานอำนาจและตรวจสอบ (Check and Balance) โดยอาจแยกอำนาจหน้าที่

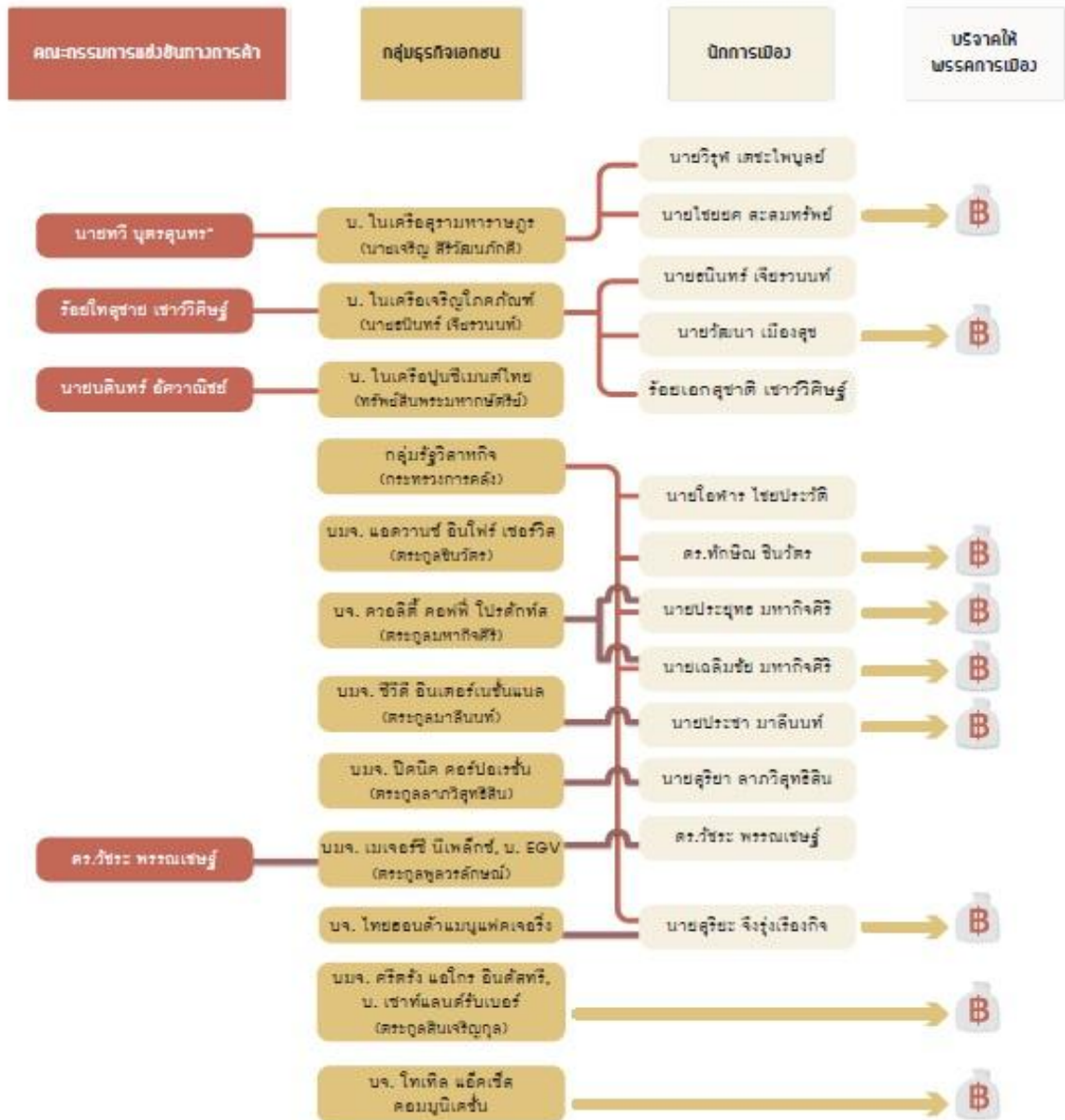
ด้านการสืบสวนสอบสวน (Investigative) ออกจากอำนาจหน้าที่ด้านการพิจารณาคดี (Adjudicative)

จากการวิเคราะห์พบว่า คณะกรรมการและองค์กรผู้บังคับใช้กฎหมายของไทยยังขาดคุณสมบัติหลายด้าน ดังนี้

๖.๑ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ซึ่งเป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย
สุ่มเสี่ยงต่อการถูกแทรกแซงโดยนักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจ เนื่องจากโครงสร้างคณะกรรมการตามมาตรา ๖ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ และคณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งต้องมาจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง การศึกษาของเดือนเด่น

นิคมบริรักษ์ และสุณีพร ทวรรณกุล (๒๕๔๙)^๙ ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ นักการเมือง และธุรกิจขนาดใหญ่ที่ถูกร้องเรียน จึงอาจทำให้ประชาชนตั้งข้อสงสัยว่าผู้มีหน้าที่กำกับดูแลการแข่งขันจะมีส่วนได้ส่วนเสียหรือไม่และจะทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนอย่างเต็มความสามารถและเป็นธรรมหรือไม่

ภาพที่ ๓ แผนผังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า นักการเมือง และธุรกิจขนาดใหญ่ที่ถูกร้องเรียน ในช่วงปี ๒๕๔๔ - ๒๕๔๙

ที่มา: เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และสุณีพร ทวรรณกุล (พ.ศ. ๒๕๔๙) “การผูกขาดธุรกิจกับการเมือง” งานวิจัยนำเสนอในการประชุมสัมมนาวิชาการประจำปีของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๔๙

^๙ เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และสุณีพร ทวรรณกุล (พ.ศ. ๒๕๔๙) “การผูกขาดธุรกิจกับการเมือง” งานวิจัยนำเสนอในการประชุมสัมมนาวิชาการประจำปีของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๔๙

การกำหนดโครงสร้างให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ ยังทำให้การทำงานของคณะกรรมการอาจได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนทางการเมือง โดยหากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีจะทำให้การทำงานของคณะกรรมการต้องหยุดชะงัก ต้องตั้งประธานกรรมการใหม่

นอกจากนี้ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามิได้ปฏิบัติงานเต็มเวลาและคณะกรรมการแต่ละชุดมีวาระเพียง ๒ ปี อีกทั้ง ที่ผ่านมามีการประชุมคณะกรรมการน้อยมาก อาทิ ในช่วงปี ๒๕๔๒ – ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นเวลา ๗ ปี มีการประชุมเพียง ๑๒ ครั้งเท่านั้น ทำให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนแต่ละกรณีไม่ต่อเนื่องและใช้เวลานาน

๖.๒ สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าขาดความเป็นอิสระ ขาดงบประมาณ บุคลากร และองค์ความรู้เฉพาะทางที่เพียงพอ และขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความเป็นอิสระในการบังคับใช้กฎหมาย การดำเนินงานและการบริหารจัดการทรัพยากร (งบประมาณและบุคลากร) เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าของไทยขาดความเป็นอิสระเนื่องจากยังสังกัดกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

เมื่อศึกษากฎหมายการแข่งขันทางการค้าของต่างประเทศ พบว่า ประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญกับประเด็นความเป็นอิสระของหน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้า แต่ระดับหรือรูปแบบ ความเป็นอิสระจะแตกต่างกันไป มีทั้งการจัดตั้งหน่วยงานด้านการแข่งขันที่เป็นอิสระไม่สังกัดกระทรวงใดๆ เช่น เกาหลีใต้ ตุรกี และฮังการี และการไม่แยกหน่วยงานด้านการแข่งขันออกมาแต่ให้อำนาจและความเป็นอิสระในการตัดสินใจ เช่น ในกรณีของเยอรมนี สหราชอาณาจักร และกรีซ ซึ่งหน่วยงานด้านการแข่งขันยังสังกัดกระทรวง (ส่วนใหญ่คือกระทรวงด้านเศรษฐกิจหรือการค้า) แต่มีอำนาจสามารถตัดสินใจได้โดยไม่ต้องผ่านการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรี นอกจากนี้ ยังมีบางประเทศ เช่น บราซิล ตูนิเซีย และเวียดนาม ซึ่งให้หน่วยงานสืบสวนสอบสวนด้านการแข่งขันทางการค้าเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวง แต่จัดตั้งสภาหรือคณะกรรมการเฉพาะที่มีอำนาจหน้าที่ด้านการวินิจฉัยหรือพิพากษา

ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าหน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้าในบางประเทศ เช่น เกาหลีใต้ และบราซิล เริ่มต้นด้วยการเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวง จากนั้นจึงค่อยยกระดับให้มีความเป็นอิสระมากขึ้นหรือเป็นอิสระโดยสมบูรณ์^{๑๐} ซึ่งให้เห็นถึงแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการจัดตั้งและพัฒนาหน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นพลวัต มีการปรับเปลี่ยนไปตามภาวะการณ์ของประเทศและความพร้อมของหน่วยงาน

นอกเหนือจากประเด็นความเป็นอิสระของหน่วยงานแล้ว ภารกิจด้านการแข่งขันทางการค้าเป็นภารกิจที่ต้องใช้องค์ความรู้ทั้งในเชิงเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และกฎหมาย ตลอดจนงบประมาณและความเชี่ยวชาญในการสืบสวนสอบสวน เก็บรวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานซึ่งส่วนใหญ่เป็นความลับ และวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อการแข่งขันซึ่งมีความซับซ้อน แต่สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่มาก ล่าสุดในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ สำนักงานมีงบประมาณรวมเพียง ๕.๖ ล้านบาท (โดย

^{๑๐} Model Law on Competition (๒๐๑๐) Revised Chapter IX โดย UNCTAD

เป็นงบประมาณด้านการแข่งขัน ๓.๔ ล้านบาท)^{๑๑} และต้องพึ่งพาด้านสังกัดคือกรมการค้าภายใน ในการขอ งบประมาณ เปรียบเทียบกับสำนักงานการแข่งขันของอินโดนีเซีย (KPPU) ซึ่งตั้งขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน พบว่า ได้รับงบประมาณถึง ๒๘๔ ล้านบาทในปี ๒๕๕๒ และสามารถยื่นของบประมาณได้โดยตรงตั้งแต่ปี ๒๕๕๓^{๑๒}

การขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรที่มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ที่เพียงพอ เป็นอีกหนึ่งข้อจำกัดที่สำคัญ โดยปัจจุบันสำนักงานมีเจ้าหน้าที่ที่มีใช้เจ้าหน้าที่ธุรการเพียง ๒๕ คน^{๑๓} ในขณะที่ KPPU มีเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นจาก ๒๐ คนในปี ๒๕๔๓ เป็น ๒๓๔ คนในปี ๒๕๕๒^{๑๔} นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่มีจำกัดยังไม่สามารถปฏิบัติภารกิจด้านการแข่งขันทางการค้าได้เต็มเวลา เนื่องจาก ต้องปฏิบัติภารกิจอื่นของหน่วยงาน เช่น โครงการธงฟ้า เป็นต้น

๒.๓ คณะกรรมการและสำนักงานขาดภารกิจด้านการสนับสนุนการแข่งขันทางการค้า (Competition Advocacy) มีเฉพาะภารกิจด้านการบังคับใช้กฎหมาย (Competition Enforcement) เพื่อ ป้องกันและควบคุมการกระทำความผิด

นโยบาย มาตรการ กฎ ระเบียบ และคำสั่งภาครัฐบางประการ อาทิ การรับจำนำ การกำหนด อัตราภาษีนำเข้าที่สูง การให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนต่างชาติ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ อาจส่งผลกระทบต่อ การแข่งขันภายในประเทศ เนื่องจากอาจไปจำกัดสิทธิหรือให้สิทธิพิเศษซึ่งทำให้เกิดข้อได้เปรียบหรือเสียเปรียบ แก่กิจการของรัฐหรือธุรกิจเอกชนรายใดรายหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ดังนั้น ถึงแม้กฎหมายการแข่งขัน จะ ไม่สามารถควบคุมการดำเนินนโยบายหรือมาตรการภาครัฐเหล่านี้ได้โดยตรง แต่อย่างน้อยควรจะมีบทบัญญัติ ที่กำหนดให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีภารกิจด้านการสนับสนุนการแข่งขันทางการค้า ด้วยการเสนอ ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายหรือมาตรการภาครัฐที่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขัน เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้มีอำนาจสั่งการ เช่น นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ กฎหมายแม่แบบด้านการแข่งขัน (Model Law on Competition (๒๐๑๐) โดย UNCTAD) ได้ระบุชัดเจนถึงบทบาทขององค์กรด้านการแข่งขัน (Competition Authority) ในการ ประเมินและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อการแข่งขันของกฎระเบียบหรือการดำเนินการภาครัฐ โดยเฉพาะกฎระเบียบหรือการดำเนินการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

๒.๔ ขาดระเบียบปฏิบัติด้านความโปร่งใสในการดำเนินงาน อาทิ ระเบียบด้านการเผยแพร่ข้อมูล หลักการและผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่อสาธารณชน หรือระเบียบสำหรับกรรมการที่มีส่วนได้ ส่วนเสีย กับบริษัทที่ถูกร้องเรียน เป็นต้น

^{๑๑} รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ โดยสำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า

^{๑๒,๑๔} รายงานที่ตีอาร์ไอ ฉบับที่ ๙๒ เดือนมีนาคม ๒๕๕๔ (ฉบับพิเศษ) เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการแข่งขัน ทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒: ข้อจำกัดและการปฏิรูป

^{๑๓} รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ โดยสำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า

๗. ปัญหาด้านการสืบสวน การดำเนินคดี และบทลงโทษ

๗.๑ ลักษณะความผิดตาม พ.ร.บ.การแข่งขันฯ มีความซับซ้อน การสืบค้นพยานหลักฐานในการกระทำความผิดตามกฎหมายจากผู้ร่วมกระทำความผิดทำได้ยาก ข้อมูลที่จำเป็นมักเป็นความลับ และขาดแรงจูงใจ เช่น มาตรการลดหย่อนโทษ ที่จะทำให้ผู้ร่วมกระทำความผิดให้ความร่วมมือ ในขณะที่กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ มีการระบุถึงมาตรการลดหย่อนโทษด้วย

๗.๒ การบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาเน้นเฉพาะการดำเนินคดีอาญา โดยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าใช้อำนาจตามมาตรา ๑๖ ในการส่งความเห็นควรสั่งฟ้องหรือแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ และถึงแม้ว่า พ.ร.บ.การแข่งขันฯ มีบทบัญญัติมาตรา ๓๐ - ๓๒ ซึ่งให้อำนาจคณะกรรมการในการออกคำสั่งทางปกครองให้ผู้ประกอบการระงับ หยุด หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย แต่บทบัญญัติไม่เอื้อต่อการบังคับใช้จริง เนื่องจากจะออกคำสั่งทางปกครองได้เมื่อผ่านการพิสูจน์แล้วว่ามีความผิดจริงเท่านั้น

๗.๓ บทลงโทษไม่เหมาะสม

พ.ร.บ.การแข่งขันฯ กำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการต้องได้รับโทษทางอาญา อาทิ ผู้ประกอบธุรกิจที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำให้ลายการแข่งขันตามมาตรา ๒๕ - ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๕๑) ซึ่งทำให้ยากต่อการบังคับใช้ เนื่องจากการดำเนินคดีอาญาใช้เวลานานและต้องเป็นไปตามหลักการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย (Prove Beyond Reasonable Doubt) นอกจากนี้ บทลงโทษยังไม่จำแนกตามพฤติกรรมความผิดและไม่สอดคล้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง อาทิ ผู้ประกอบธุรกิจที่ตกลงร่วมกันลดคุณภาพสินค้า (ฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ (๘)) จะได้รับโทษเท่ากับผู้ใช้อำนาจเหนือตลาดในการทุบตลาดเพื่อกำจัดคู่แข่ง (ฝ่าฝืนมาตรา ๒๕)

สำหรับบทลงโทษในต่างประเทศนั้น มีทั้งโทษทางแพ่งและโทษทางอาญา โดยประเทศแถบยุโรปส่วนใหญ่ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ มีโทษทางแพ่ง ส่วนสหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ มีบทลงโทษทางอาญาสำหรับการตกลงร่วมกันที่มีผลกระทบรุนแรง (Hard Core Cartels) อาทิ การร่วมกันกำหนดราคา การฮั้วประมูล การแบ่งตลาด และการจำกัดปริมาณการผลิต โดยความรุนแรงของบทลงโทษในแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไป มีทั้งกำหนดอัตราโทษตายตัวเป็นจำนวนเงินค่าปรับสูงสุดและกำหนดอัตราโทษตามสัดส่วนความเสียหายหรือรายได้ที่บริษัทนั้นได้รับ^{๑๕} (ภาพที่ ๔)

นอกเหนือจากบทลงโทษทางแพ่งและทางอาญาแล้ว กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของต่างประเทศยังมีการใช้บทลงโทษทางปกครอง เช่น มีโทษปรับทางปกครอง ด้วย ทั้งนี้ มีแนวโน้มที่ประเทศต่างๆ จะกำหนดโทษปรับให้สูงเพื่อเพิ่มต้นทุนของการกระทำผิด อาทิ สหภาพยุโรปที่มีโทษปรับสูงสุดถึงร้อยละ ๑๐ ของรายได้ต่อปีทั้งหมดของบริษัทจากทุกสินค้า (ไม่ใช่เฉพาะสินค้าที่มีการกระทำผิด) เยอรมนีปรับจากยอดเงินขายในอัตรไม่เกินร้อยละ ๑๐ แต่ไม่เกิน ๑ ล้านยูโร (ประมาณ ๔๐ ล้านบาท) ญี่ปุ่นปรับร้อยละ ๐.๘-๑.๕% ของยอดขาย เกาหลีใต้ปรับร้อยละ ๒-๑๐% ของยอดขายรวม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ล้านวอน (ประมาณ ๓๐ ล้านบาท) และเวียดนามปรับจากยอดรายรับในปีที่กระทำผิดในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นต้น

^{๑๕} เตือนเด่น นิคมบริรักษ์ (๒๕๕๕), การปฏิรูปเพื่อลดการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันในเศรษฐกิจไทย

ภาพที่ ๕ ตัวอย่างบทลงโทษสำหรับการตกลงร่วมกันที่มีผลกระทบรุนแรง (Hard Core Cartels) ของประเทศต่างๆ

ประเทศ	บทลงโทษ
สหภาพยุโรป	ค่าปรับสูงสุดร้อยละ 10 ของรายได้ของบริษัทในปีที่ผ่านมา
ออสเตรเลีย	ค่าปรับ 10 ล้านเหรียญออสเตรเลีย (309 ล้านบาท) สำหรับบริษัท และ 500,000 เหรียญออสเตรเลีย (15.5 ล้านบาท) สำหรับบุคคลธรรมดา
นิวซีแลนด์	ค่าปรับ 5 ล้านเหรียญนิวซีแลนด์ (142 ล้านบาท) สำหรับบริษัท และ 500,000 เหรียญนิวซีแลนด์ (14 ล้านบาท) สำหรับบุคคลธรรมดา
แอฟริกาใต้	โทษทางแพ่งมีค่าปรับร้อยละ 10 ของยอดขายและยอดส่งออกประจำปี และกรณีเป็นโทษอาญาปรับไม่เกิน ZAR 2,000 (12,000 บาท) และจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือโทษในศาลชั้นสุดท้าย คือ ปรับไม่เกิน ZAR 500,000 (3 ล้านบาท) และจำคุกไม่เกิน 10 ปี
สหรัฐอเมริกา	ค่าปรับเป็น 2 เท่าของความเสียหายในกรณีของคดีที่ดำเนินการโดยองค์กรของรัฐ และ 3 เท่าของความเสียหายในกรณีของเอกชน และมีโทษจำคุก 3 ปี
แคนาดา	ค่าปรับสูงสุด 10 ล้านเหรียญแคนาดา (347 ล้านบาท) หรือ จำคุก 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
ญี่ปุ่น	ค่าปรับซึ่งเรียกว่า Surcharge มีอัตราร้อยละ 6 ของยอดขายสินค้า ซึ่งบริษัทเล็กจะเสียค่าปรับในอัตราน้อยกว่าร้อยละ 6
เกาหลีใต้	ค่าปรับร้อยละ 5 ของเงินที่ขายได้ทั้งหมดหักกำไร แต่ไม่เกิน 1 พันล้านวอน (39 ล้านบาท) ส่วนการระเมิดคดีอาญาจำคุกสูงสุด 3 ปี หรือปรับสูงสุด 200 ล้านวอน (7.8 ล้านบาท)

ที่มา: เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ (๒๕๕๕), การปฏิรูปเพื่อลดการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันในเศรษฐกิจไทย

ทั้งนี้ สามารถดูตัวอย่างการเปรียบเทียบสาระสำคัญของกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของต่างประเทศ (ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย เวียดนาม และสิงคโปร์) ได้จากภาคผนวก ๖

๘. แนวทางการปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า

จากปัญหาบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าข้างต้น จึงจำเป็นต้องปฏิรูปกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ดังนี้

๘.๑ สารของกฎหมาย

๘.๑.๑ ปรับบทนิยาม “ผู้ประกอบการธุรกิจ” ให้ครอบคลุมถึง “ธุรกิจหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน” และเพิ่มบทนิยามเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ของธุรกิจในเครือเดียวกัน ทั้งความสัมพันธ์เชิงทุน ความสัมพันธ์เชิงบริหาร และความสัมพันธ์ที่ไขว้กันระหว่างเชิงทุนและเชิงบริหาร เพื่อให้สะท้อนสภาพธุรกิจปัจจุบัน ทำให้สามารถกำกับดูแลได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น ทั้งนี้ ให้อิงคำนิยามซึ่งผู้ประกอบการและคณาจารย์แล้วเช่นคำนิยามตามประมวลรัษฎากร

๘.๑.๒ ปรับนิยาม “ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” โดยนอกเหนือจากปัจจัยส่วนแบ่งตลาดและยอดเงินขายแล้ว ให้นำปัจจัยสภาพการแข่งขันของตลาดมาประกอบการพิจารณาด้วย

๘.๑.๓ สำหรับนิยาม “ตลาด” และ “อำนาจเหนือตลาด” ซึ่งมีความซับซ้อน แตกต่างกันไปตามลักษณะของสินค้าหรือบริการ และอาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการประกอบธุรกิจและการแข่งขันในอนาคต ให้ไปกำหนดไว้ในกฎหมายลูกหรือแนวปฏิบัติซึ่งจะมีความยืดหยุ่นมากกว่า

๘.๑.๔ กำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่จำเป็นต่อการบังคับใช้กฎหมายให้ชัดเจน ครบถ้วน มีสภาพบังคับตามกฎหมาย และมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน อีกทั้ง ควรมีการทบทวนเกณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ เกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด และเกณฑ์การรวมธุรกิจที่ต้องขออนุญาตอย่างน้อย ๑ ครั้ง ในระยะเวลา ๕ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ ควรระบุให้ชัดเจนว่าคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจตามกฎหมายในการออกประกาศหลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติ แต่ต้องดำเนินการภายในกรอบเวลาที่กำหนด เพื่อให้มีหลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่มีสภาพบังคับตามกฎหมายโดยไม่ล่าช้า เกิดความคล่องตัวในการทำงาน และสามารถบังคับใช้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าได้จริง

๘.๒ ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

๘.๒.๑ กำหนดให้รัฐวิสาหกิจทุกประเภทต้องอยู่ภายใต้การบังคับของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมายต่อทั้งภาครัฐและเอกชน โดยยกเว้นเฉพาะการดำเนินงานตามกฎหมายหรือนโยบายของรัฐที่มีความจำเป็นเพื่อการรักษาความมั่นคง ประโยชน์สาธารณะ หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค

๘.๒.๒ เพิ่มอำนาจการบังคับใช้นอกอาณาจักรหรือสิทธิสภาพนอกอาณาเขต (Extraterritorial Jurisdiction) ให้สามารถลงโทษผู้ประกอบการธุรกิจทั้งไทยและต่างชาติที่กระทำความผิดนอกประเทศ แต่การกระทำนั้นส่งผลกระทบต่อการแข่งขันภายในประเทศ

๘.๓ ผู้บังคับใช้กฎหมาย

๘.๓.๑ ปรับแก้ของค์ประกอบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าให้มีความกะทัดรัด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน แต่ยังคงความหลากหลายครอบคลุมสาขาวิชาที่จำเป็นต่อการกำกับดูแล การแข่งขันทางการค้า อาทิ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ และการคุ้มครองผู้บริโภค อีกทั้งกำหนดให้ กรรมการต้องมีความรู้ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญจริงในสาขาที่ต้องการ ตลอดจนต้องปฏิบัติงานเต็มเวลา เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

๘.๓.๒ ยกเลิกการแต่งตั้งกรรมการการแข่งขันทางการค้าโดยตำแหน่ง และเปลี่ยนเป็นการ สรรหาคณะกรรมการตามกระบวนการที่ชัดเจน โปร่งใส เปิดเผยต่อสาธารณชน และปราศจากการแทรกแซง จากฝ่ายการเมือง ตลอดจน ให้มีคณะกรรมการสรรหาซึ่งมีองค์ประกอบที่หลากหลายจากทุกภาคส่วนและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านนโยบายและการปฏิบัติ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (ผู้บริโภค)

๘.๓.๓ กำหนดวาระการทำงานของคณะกรรมการให้เป็นสากล ขยายวาระให้ยาวขึ้น มีการ หมุนเวียนกรรมการอย่างโปร่งใส และมีการเลื่อนวาระการทำงานระหว่างกรรมการคนเดิมและคนใหม่ เพื่อให้ การทำงานมีความต่อเนื่อง โปร่งใส และป้องกันไม่ให้เกิดการผูกขาดอำนาจ ลดโอกาสแทรกแซงจาก ฝ่ายการเมืองและธุรกิจ

๘.๓.๔ ให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่เป็นอิสระทั้งด้าน บุคลากร งบประมาณ บุคลากร และงบประมาณ ตลอดจนมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยเสนอให้จัดตั้งเป็น องค์การของรัฐที่เป็นอิสระ (Independent Administrative Organization) เพื่อให้สามารถดำเนินการ อย่างเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงจากอำนาจทางการเมือง โดยหน่วยงานไม่จัดเป็นส่วนราชการทั่วไป (เช่น กระทรวง ทบวง กรม) และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ มีสถานะเป็นนิติบุคคล ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ และจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติเฉพาะซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่เกี่ยวข้อง (ในกรณีนี้คือกระทรวง พาณิชย) เป็นผู้รักษาการกฎหมาย เนื่องจากเป็นรูปแบบหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการ ดำเนินงานมากขึ้น มีอำนาจในการตัดสินใจ มีอิสระในการบริหารจัดการบุคลากรและงบประมาณ และสามารถ กำหนดอัตราค่าตอบแทนบุคลากรให้สูงกว่าปัจจุบันเพื่อดึงดูดผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและ เป็นแรงจูงใจในการทำงานได้มากขึ้น โดยไม่ต้องมีภาระด้านการพิสูจน์ความคุ้มค่ามากเกินไป ตลอดจนจะ สามารถผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้รวดเร็วกว่ารูปแบบอื่น ตัวอย่างหน่วยงานของรัฐรูปแบบนี้ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประกันภัย (คปภ.) เป็นต้น ทั้งนี้ ในอนาคตเมื่อสำนักงานมีผลงานเป็นที่ประจักษ์และมีความสามารถในการ สร้างรายได้ (ที่มีค่าใช้จ่ายอุดหนุนภาครัฐ) เพิ่มขึ้นแล้ว ก็อาจพิจารณายกระดับให้สำนักงานมีความเป็นอิสระ โดยสมบูรณ์ได้ (เหตุผลประกอบดังภาคผนวก ๗)

๘.๓.๕ เพิ่มภารกิจด้านการส่งเสริมการแข่งขัน กล่าวคือ ให้คณะกรรมการการแข่งขันทาง การค้ามีอำนาจหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ กฎระเบียบ หรือคำสั่งภาครัฐที่ทำให้เกิด การลด จำกัด หรือเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันในตลาด โดยเฉพาะการผูกขาดโดยภาครัฐ อีกทั้ง ควรเพิ่มการ

ทำงานเชิงรุก เช่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ และเสริมด้วยการทำหน้าที่ของสำนักงานในการติดตามเคลื่อนไหวและสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจและรายงานต่อคณะกรรมการโดยไม่ต้องรอให้เกิดการร้องเรียน

๘.๓.๖ กำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์การดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการและสำนักงานที่ชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้ เช่น ให้คณะกรรมการต้องประชุมเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง กำหนดระเบียบและวิธีการประชุมที่ชัดเจน และให้รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานต่อคณะรัฐมนตรีและเผยแพร่ต่อสาธารณชน เป็นต้น

๘.๔ การสืบสวน การดำเนินคดีและบทลงโทษ

๘.๔.๑ ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจในกำหนดโทษปรับและการออกคำสั่งทางปกครองให้หยุด ระงับ ยับยั้ง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำที่ “อาจเข้าข่าย” ละเมิดบทบัญญัติในกฎหมาย เพื่อให้สามารถระงับยับยั้งพฤติกรรมได้ทันที่

๘.๔.๒ ให้ฟ้องคดีอาญาและฟ้องเรียกค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากคดีการแข่งขันทางการค้ามีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากคดีทั่วไปจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีจากผู้มีความรู้ความเข้าใจเฉพาะทางอย่างลึกซึ้งด้านธุรกิจและการค้า

๘.๔.๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการนำคดีขึ้นสู่ศาล โดยในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนยังไม่สมบูรณ์พอและมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้ตั้งคณะทำงานร่วมผู้แทนอัยการและผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ก่อนส่งอัยการสูงสุดใหม่ และในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าว ไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดี ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าสามารถฟ้องคดีเองได้ ซึ่งกระบวนการเช่นนี้เป็นแนวทางเดียวกับกระบวนการดำเนินคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

๘.๔.๔ ปรับบทลงโทษให้เหมาะสม โดยจำแนกบทลงโทษตามพฤติกรรมความผิดผสมผสานการใช้บทลงโทษทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง บังคับใช้โทษจำคุกเฉพาะพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อการแข่งขันอย่างรุนแรง ปรับโทษปรับทางอาญาให้สอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อ ตลอดจนเพิ่มโทษปรับทางปกครองโดยคิดเป็นสัดส่วนของยอดขายเพื่อเพิ่มต้นทุนของการกระทำผิดให้สูงขึ้น และในกรณีที่ฝ่าฝืนไม่ชำระค่าปรับให้มีโทษปรับเป็นทวีคูณด้วย ทั้งนี้ ให้ผู้ถูกคำสั่งปกครองหรือถูกลงโทษทางปกครองสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ ซึ่งเป็นแนวทางเช่นเดียวกับการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

๘.๔.๕ เพิ่มข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรการลดหย่อนโทษ (Leniency Program) สำหรับผู้กระทำความผิดการตกลงร่วมกันบางประเภทซึ่งมิใช่ตัวการสำคัญ และให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัยคดี เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้กระทำผิดให้ความร่วมมือมากขึ้น

ภาคผนวก ก

ร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.

ภาคผนวก ก

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ...

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้สภาปฏิรูปแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านต่างๆ เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น

สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่าพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญในการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าให้เป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม แต่กฎหมายดังกล่าว ยังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า

โดยที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งใช้บังคับมาเป็นเวลากว่าสิบหกปี แต่มีหลักเกณฑ์บางประการที่ก่อให้เกิดปัญหาอันส่งผลต่อการบังคับใช้และการตีความกฎหมาย และมีข้อยกเว้น การบังคับใช้กฎหมายกับรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธียุติบประมาณทั้งหมด ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม ในการประกอบธุรกิจแข่งขันกับภาคเอกชน นอกจากนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย ขาดความเป็นอิสระ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการประกอบธุรกิจ ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมาย ให้มีความทันสมัยและจัดตั้งองค์กรที่กำกับดูแลกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ มีความอิสระ สามารถปฏิบัติงาน ด้วยความโปร่งใส สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ความครอบคลุมของกฎหมาย

๒.๑.๑ ปรับปรุงนิยาม “ผู้ประกอบการธุรกิจ” ให้ครอบคลุมถึงบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ในเครือเดียวกัน และเพิ่มนิยาม “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน” โดยนำบทบัญญัติตามประมวล กฎหมายรัษฎากรที่กำหนดนิยามบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกันไว้แล้วมาใช้ เพื่อให้ครอบคลุม ทุกประเภทธุรกิจ และยืดหยุ่นในการบังคับใช้ตามสภาพการประกอบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป (ร่างมาตรา ๔)

๒.๑.๒ ปรับปรุงบทนิยาม “ผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” โดยกำหนดให้นำปัจจัย สภาพการแข่งขันของตลาดมาประกอบการพิจารณาด้วย และให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นผู้มีอำนาจในการออกประกาศหลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด (ร่างมาตรา ๔)

๒.๑.๓ ให้รัฐวิสาหกิจทุกประเภทต้องอยู่ภายใต้การบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยกำหนดข้อยกเว้นสำหรับการดำเนินการตามกฎหมาย หรือนโยบายของรัฐที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือจัดให้มีสาธารณูปโภค (ร่างมาตรา ๕)

๒.๒ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการและหน่วยงาน

๒.๒.๑ ให้มีคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่มีความเป็นอิสระ ที่ผ่านกระบวนการสรรหาและให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการจำนวน ๗ คน ประกอบด้วยประธานกรรมการ ๑ คน รองประธาน ๑ คน และกรรมการอื่นอีก ๕ คน (กรรมการคัดเลือกประธานและรองประธานกันเอง) ทั้งนี้ กรรมการจะต้องมีอายุ ๔๕-๗๐ ปี วาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี ติดต่อกันไม่เกิน ๒ วาระ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ มีความคล่องตัว (ร่างมาตรา ๘ ร่างมาตรา ๑๐ ร่างมาตรา ๑๒ และร่างมาตรา ๑๕)

๒.๒.๒ ให้มีคณะกรรมการสรรหา จำนวน ๙ คน ประกอบด้วยปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสหพันธ์องค์กรผู้บริโภค (กรรมการคัดเลือกประธานกันเอง) ทำหน้าที่สรรหาคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า โดยสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสากลที่กระบวนการการได้มาซึ่งคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า จะต้องมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๒.๓ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีความอิสระทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และการดำเนินงาน โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล รวมทั้งสามารถจัดเก็บรายได้เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสำนักงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดองค์กรดูแลการแข่งขันทางการค้าที่เป็นสากล ที่มีอิสระในการบริหาร บุคลากร งบประมาณ และการดำเนินงาน (ร่างมาตรา ๓๐ ร่างมาตรา ๓๒ ร่างมาตรา ๓๓ ร่างมาตรา ๓๔ ร่างมาตรา ๓๕ ร่างมาตรา ๔๙ และร่างมาตรา ๕๑)

๒.๒.๔ ให้มีเลขาธิการ ๑ คน ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง รับผิดชอบในการกำกับดูแลและบริหารกิจการของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า โดยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าคัดเลือกและแต่งตั้ง กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี ติดต่อกันได้ไม่เกิน ๒ วาระ (ร่างมาตรา ๓๖ ร่างมาตรา ๔๐ และร่างมาตรา ๔๒)

๒.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้

๒.๓.๑ ให้ทบวงเกณฑ์ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด และเกณฑ์การรวมธุรกิจอย่างน้อย ๑ ครั้ง ภายในระยะเวลา ๕ ปี เพื่อให้เกณฑ์การดูแลและส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าสอดคล้องกับสถานการณ์ (ร่างมาตรา ๔ และร่างมาตรา ๕๙)

๒.๓.๒ ให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แม้ส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำความผิดอาญาจักร และผลแห่งการกระทำเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายนี้ (ร่างมาตรา ๖)

๒.๓.๓ ให้ฟ้องคดีที่เกี่ยวกับการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ และเพิ่มขึ้นตอนกรณีที่ย้ายการสูงสุดเห็นว่าสำนวนยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้ตั้งคณะทำงานขึ้น โดยมีผู้แทนจากฝ่ายอัยการและฝ่ายสำนักงานฯ จำนวนเท่ากัน เพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน ให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาสั่งคดี ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจฟ้องคดีได้เอง ซึ่งจะทำให้การนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๒๗ และร่างมาตรา ๒๘)

๒.๓.๔ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับคำสั่งคณะกรรมการฯ สามารถอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ คณะกรรมการฯ ได้ ซึ่งเป็นแนวทางเช่นเดียวกับการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (ร่างมาตรา ๗๗)

๒.๓.๕ ให้คณะกรรมการฯ กำหนดหลักเกณฑ์การลดหย่อนโทษปรับแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ตัวการสำคัญในพฤติกรรมगतตกลงร่วมกัน จำกัด หรือลดการแข่งขันทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของศาล ได้แก่พฤติกรรม ๑) การกำหนดราคาและปริมาณขาย ๒) การกำหนดราคา และปริมาณรับซื้อ ๓) การตกลงเพื่อครอบครองเพื่อควบคุมตลาด และ ๔) การยั่วยุประมุข เพื่อให้การแสวงหาหลักฐาน ในการดำเนินคดีมีประสิทธิภาพมากขึ้น (ร่างมาตรา ๖๘)

๒.๓.๖ เพิ่มโทษปรับทางอาญาในทุกพฤติกรรมความผิดจากเดิม ๖ ล้านบาท เป็น ๙ ล้านบาท เพื่อให้สอดคล้องกับอัตราเฉลี่ยเงินเพื่อที่เปลี่ยนแปลงไป และยกเลิกโทษจำคุกสำหรับพฤติกรรมगतตกลงร่วมกัน ที่กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถขออนุญาตต่อคณะกรรมการฯ ได้ ประกอบด้วย ๑) การแบ่งพื้นที่ขาย ๒) การแบ่งพื้นที่ซื้อ ๓) การกำหนดปริมาณผลิต ๔) การลดคุณภาพสินค้าหรือบริการ ๕) การกำหนดตัวแทนขาย สินค้าหรือบริการ และ ๖) การกำหนดเงื่อนไขวิธีการซื้อ ขายสินค้า/บริการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกำหนดโทษ ที่เกี่ยวกับความผิดทางเศรษฐกิจ (ร่างมาตรา ๘๓ และร่างมาตรา ๘๔)

๒.๓.๗ เพิ่มโทษปรับทางปกครอง กรณีที่ผู้ประกอบการฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการฯ อัตราโทษไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของยอดขาย ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการฯ กำหนด ทั้งนี้ กรณีที่ผู้ประกอบการ ฝ่าฝืนไม่ชำระค่าปรับ ให้ชำระค่าปรับทวิคูณ และปรับเป็นรายวัน อีกไม่เกินร้อยละ ๐.๒ - ๑.๐ ของโทษปรับทวิคูณ ตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ เพื่อรองรับการออกคำสั่งของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (ร่างมาตรา ๘๕)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า

พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางมาตราที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการประกอบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยพัฒนาอย่างยั่งยืน มั่นคง และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของรัฐในการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม โดยอาศัยกลไกตลาด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การแข่งขันทางการค้า
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“**ธุรกิจ**” หมายความว่า กิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การเงิน
การประกันภัย และการบริการ และให้หมายความรวมถึงกิจการอื่นที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

“**การเงิน**” หมายความว่า การธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน
และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจ
เครดิตฟองซิเอร์ และธุรกิจหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์

“**ผู้ประกอบการธุรกิจ**” หมายความว่า ผู้จำหน่าย ผู้ผลิตเพื่อจำหน่าย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร
เพื่อจำหน่าย หรือผู้ซื้อเพื่อผลิตหรือจำหน่ายต่อซึ่งสินค้าหรือผู้ให้บริการในธุรกิจและให้หมายความรวมถึง
บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน

“**บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน**” หมายความว่า บริษัทหรือห้าง
หุ้นส่วนนิติบุคคล
ตั้งแต่สองนิติบุคคลขึ้นไปซึ่งมีความสัมพันธ์กันในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนเกินกว่ากึ่งจำนวนผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลหนึ่ง เป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนเกินกว่ากึ่งจำนวนผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนในอีกนิติบุคคลหนึ่ง

(๒) ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลหนึ่งมีมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนทั้งหมด ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในอีกนิติบุคคลหนึ่งมีมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนทั้งหมด

(๓) นิติบุคคลหนึ่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในอีกนิติบุคคลหนึ่งเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนทั้งหมด

(๔) บุคคลเกินกว่ากึ่งจำนวนกรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งมีอำนาจจัดการในนิติบุคคลหนึ่ง เป็นกรรมการหรือเป็นผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งมีอำนาจจัดการในอีกนิติบุคคลหนึ่ง

(๕) บริษัทผู้โอนกิจการถือหุ้นในบริษัทที่ถือหุ้นในบริษัทผู้รับโอนกิจการอีกทอดหนึ่งต่อกันโดยการถือหุ้นของบริษัทดังกล่าวมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทที่ถูกถือหุ้นนั้น

(๖) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดที่มีความสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งของที่อาจใช้ในการอุปโภคหรือบริโภค รวมทั้งเอกสารแสดงสิทธิในสิ่งของ

“บริการ” หมายความว่า การรับจัดทำกรงาน การให้สิทธิใด ๆ การให้ใช้หรือให้ประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่น แต่ไม่รวมถึงการจ้างแรงงาน

“ราคา” หมายความว่า ราคาสินค้า และให้หมายความรวมถึงค่าตอบแทนสำหรับการให้บริการด้วย

“ผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจรายหนึ่งหรือหลายรายในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่ง ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดและหรือยอดเงินขาย และปัจจัยสภาพการแข่งขันของตลาดตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการพิจารณาบทวนอย่างน้อยหนึ่งครั้งภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันออกประกาศ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการแข่งขันทางการค้า

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานองค์การของรัฐ พนักงานมหาวิทยาลัย”

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และพนักงานซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงาน” หมายความว่า บุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำหรือชั่วคราว

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับทุกธุรกิจยกเว้นการกระทำของ

(๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ที่ดำเนินการตามกฎหมายหรือนโยบายของรัฐที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือจัดให้มีสาธารณูปโภค

(๓) กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ หรือชุมนุมสหกรณ์ซึ่งมีกฎหมายรับรอง และมีวัตถุประสงค์ดำเนินการทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร

(๔) ธุรกิจตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งอาจกำหนดให้ยกเว้นการใช้บังคับทั้งฉบับหรือแต่เฉพาะบทบัญญัติหนึ่งบทบัญญัติใดของพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๖ ผู้ประกอบธุรกิจใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แม้ส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำนอกราชอาณาจักร และผลแห่งการกระทำเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักร

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และออกประกาศตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า จำนวนเจ็ดคน ผ่านการสรรหาตามมาตรา ๑๒ ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ให้คณะกรรมการ คัดเลือกประธานกรรมการคนหนึ่ง และรองประธานกรรมการคนหนึ่ง โดยเลือกกันเองจากคณะกรรมการ

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

มาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๘ ต้องเป็นผู้ที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่าสิบปี ในสาขานิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเงิน บัญชี อุตสาหกรรม การบริหารธุรกิจ การคุ้มครองผู้บริโภค หรือในสาขาอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า ทั้งนี้ การนับระยะเวลาในแต่ละสาขาต่างๆ ข้างต้น ให้สามารถนำมารวมกันได้

มาตรา ๑๐ กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ในวันที่สมัคร
- (๓) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง
- (๕) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๖) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๗) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๘) ไม่เป็นคนที่ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๙) ไม่เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังโดยหมายของศาล
- (๑๐) ไม่เป็นบุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันได้รับการเสนอชื่อต่อประธานวุฒิสภา เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๑๑) ไม่เป็นบุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๒) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่าการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น

(๑๔) ไม่ดำรงตำแหน่งบริหารใดๆ ในองค์กรธุรกิจ หรือเป็นหุ้นส่วนที่มีอำนาจบริหารงานในห้างหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นที่เกินกว่าห้าเปอร์เซ็นต์ในบริษัทใด และให้รวมถึงคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมกรนั้นด้วย

ในกรณีที่บุคคลผู้ได้รับเลือกเป็นบุคคลตาม (๑๓) หรือ (๑๔) นายกรัฐมนตรีจะแต่งตั้งได้ต่อเมื่อบุคคลผู้นั้นได้ลาออกภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกภายในกำหนดให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับการเลือกให้เป็นกรรมกร และให้ดำเนินการเลือกกรรมกรใหม่แทน

มาตรา ๑๑ ในการแต่งตั้งกรรมกร ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งจำนวนเก้าคน ประกอบด้วย

- (๑) ปลัดกระทรวงพาณิชย์
- (๒) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๓) ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- (๔) ปลัดกระทรวงการคลัง
- (๕) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (๖) ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
- (๗) ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- (๘) ประธานกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (๙) ประธานสหพันธ์องค์กรผู้บริโภค

ให้คณะกรรมการสรรหาเลือกกรรมกรสรรหาคณะหนึ่ง เป็นประธานกรรมการสรรหา

ในกรณีไม่มีกรรมการสรรหาในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการสรรหาที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสาม ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ ประธานและกรรมการสรรหาไม่มีสิทธิสมัครเป็นกรรมกร

ให้สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการในการดำเนินการสรรหาและคัดเลือกกรรมกร

ให้กรรมการสรรหาได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ การคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมกร ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหาประกาศการเปิดรับสมัคร ผู้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตามมาตรา ๙ รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ ให้ทราบเป็นการทั่วไปผ่านทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างน้อยสามสิบวันติดต่อกัน

(๒) เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตาม (๑) ให้คณะกรรมการสรรหำนำบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ขอรับคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการเผยแพร่แก่สาธารณชนรับทราบและเปิดโอกาสให้คัดค้านภายในสามสิบวัน

(๓) เมื่อดำเนินการตาม (๒) แล้ว ให้คณะกรรมการสรรหำนำข้อคัดค้านมาประกอบการพิจารณาคัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตามมาตรา ๙ รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ จำนวนเจ็ดคนเสนอต่อรัฐมนตรี พร้อมทั้งรายละเอียดของบุคคลดังกล่าวซึ่งต้องระบุชัดเจนหรือมีหลักฐานแสดงให้เห็นได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมในด้านหนึ่งใดก็ตามตามมาตรา ๙ และความยินยอมเป็นหนังสือของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น รวมทั้งต้องเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อต่อสาธารณชน

(๔) ให้รัฐมนตรีเสนอชื่อผู้ได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการพร้อมทั้งรายละเอียดตาม (๒) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนเสนอนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง

กำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๓ นอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ แล้ว กรรมการต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินธุรกิจ และคู่สมรสของบุคคลดังกล่าวต้องไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินธุรกิจ

ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกตามมาตรา ๑๒ มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะแต่งตั้งได้ต่อเมื่อผู้นั้นได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ และให้คณะกรรมการสรรหำเลือกกรรมการใหม่ตามมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ออกระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือคำสั่งเพื่อบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ออกประกาศกำหนดธุรกิจที่ได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา ๕ (๔)

(๔) พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๓๒ (๕)

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บหรือนำสินค้าไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์ตามมาตรา ๕๒ (๓)

(๖) ประกาศกำหนดส่วนแบ่งตลาดและหรือยอดเงินขาย และปัจจัยสภาพการแข่งขันของตลาด ที่ถือว่าผู้ประกอบการธุรกิจที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวเป็นผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามมาตรา ๔

(๗) ออกประกาศกำหนดแนวทางปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ออกประกาศหลักเกณฑ์การรวมธุรกิจที่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง

(๙) สั่งการตามมาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ ให้ผู้ประกอบธุรกิจระงับ หยุด แก้ไขเปลี่ยนแปลง การกระทำ หรือเปลี่ยนแปลงการมีส่วนแบ่งตลาด

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการลดหย่อนโทษปรับตามมาตรา ๖๘

(๑๑) ออกประกาศกำหนดแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตกระทำการรวม ธุรกิจ หรือร่วมกันลดหรือจำกัดการแข่งขันตามมาตรา ๗๐

(๑๒) พิจารณาคำขออนุญาตกระทำการรวมธุรกิจ หรือร่วมกันลดหรือจำกัดการแข่งขันที่ยื่นตาม มาตรา ๗๐

(๑๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณค่าปรับทางปกครอง และหลักเกณฑ์ การพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๘๕

(๑๔) พิจารณากำหนดโทษปรับทางปกครองและฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๘๕

(๑๕) พิจารณาดำเนินคดีอาญาตามผู้เสียหายร้องทุกข์ตามมาตรา ๘๙

(๑๖) เชิญบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็น

(๑๗) สอดส่องและเร่งรัดคณะอนุกรรมการสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสอบสวน การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๘) กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการดำเนินงานของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๙) เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐ รวมทั้งกฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง ของหน่วยงานของรัฐต่างๆ ที่มีผลกระทบเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันทางการค้า ทำให้เกิดการกีดกัน จำกัด การแข่งขัน หรือลดการแข่งขันทางการค้า อันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในระหว่างผู้ประกอบการไปยัง รัฐมนตรี

(๒๐) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็น ธรรมในการประกอบธุรกิจ

(๒๑) กำหนดมาตรการให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ

(๒๒) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและ ทรัพย์สิน และการดำเนินงานอื่นของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

(๒๓) อนุมัติงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งบริหารจัดการทุนและทรัพย์สินของสำนักงานคณะกรรมการ การแข่งขันทางการค้า เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขัน ทางการค้า โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๒๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเสนอต่อ คณะรัฐมนตรี อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วย

(๒๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่มิพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ในวาระเริ่มแรก เมื่อครบกำหนดสามปี ให้กรรมการออกจากตำแหน่งจำนวนสามคน โดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่ากรรมการออกจากตำแหน่งโดยการจับสลากดังกล่าวเป็นพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระหรือโดยการจับสลากออก อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการชุดเดิมให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการชุดใหม่ตามมาตรา ๑๒ เป็นการล่วงหน้าตามสมควร และให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓

(๖) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การพ้นจากตำแหน่งกรรมการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ให้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีทราบ ถ้าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) (๕) หรือ (๖)ให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแล้วเสนอนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือวันที่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืน หรือวันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๑๒ และให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการประชุมกันเพื่อเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ

มาตรา ๑๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการ หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้คณะกรรมการต้องมีการประชุมทุกไตรมาส อย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

มาตรา ๑๘ การออกคำสั่งทางปกครองของคณะกรรมการ ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำเต็มเวลา โดยได้รับค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ และสิทธิประโยชน์อื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๐ ให้นำความในมาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับกับการแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่งของอนุกรรมการ อนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง อนุกรรมการสอบสวน และการประชุมของคณะอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง และคณะอนุกรรมการสอบสวนโดยอนุโลม

ให้อนุกรรมการ อนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง และอนุกรรมการสอบสวน พ้นจากตำแหน่งเมื่อเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้รับมอบหมายแล้วรายงานต่อคณะกรรมการก็ได้

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ โดยในแต่ละคณะประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และมีความรู้และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เช่น นิติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เกษศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ การบัญชี หรือการบริหารธุรกิจ มีจำนวนไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคน เป็นอนุกรรมการ และให้ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องเลือกอนุกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานอนุกรรมการ

มาตรา ๒๓ ให้คณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการตามที่คณะกรรมการมอบหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อำนาจเหนือตลาด การรวมธุรกิจ การลดหรือการจำกัดการแข่งขัน ตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒

(๒) การพิจารณาคำขออนุญาตให้มีการรวมธุรกิจ การลดหรือจำกัดการแข่งขันตาม มาตรา ๗๒

(๓) เรื่องอื่นตามที่คณะกรรมการขอให้พิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องอาจเสนอ ความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมีอำนาจมีหนังสือเรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่นใดเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสอบสวนขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ โดยในแต่ละคณะประกอบด้วยผู้ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางคดีอาญาหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจ หรือข้าราชการอัยการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ หรือการบัญชี อีกไม่เกินสี่คนเป็นอนุกรรมการ และให้ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการสอบสวนมีอำนาจหน้าที่สืบสวนและสอบสวนเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อได้ดำเนินการแล้วให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ให้คณะอนุกรรมการสอบสวนเลือกอนุกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานอนุกรรมการ

มาตรา ๒๕ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจหน้าที่สืบสวนและสอบสวนเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อได้ดำเนินการแล้วให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการสอบสวนตามมาตรา นี้ มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่คณะกรรมการมีความเห็นควรส่งฟ้องไปยังพนักงานอัยการ การแย้ง คำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ประธานกรรมการเป็นผู้ใช้อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ประธานกรรมการแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมความเห็นที่แย้งกันไปยังอัยการสูงสุด เพื่อยื่นฟ้องต่อศาล หากอัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนพร้อมความเห็นที่ประธานกรรมการส่งให้ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุงข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการและอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้น โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป

ในกรณีที่มีการตั้งคณะทำงานตามวรรคสอง ให้สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์ และรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีได้เองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน

ในกรณีที่คณะกรรมการต้องยื่นฟ้องคดีเอง คณะกรรมการจะพิจารณามอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีวุฒิการศึกษาในระดับเนติบัณฑิตหรือระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและมีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานดำเนินการดังกล่าวในศาลแทนในฐานะผู้รับมอบอำนาจหรือจะพิจารณาแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินคดีแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายอำนาจตามวรรคสี่ มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลได้

มาตรา ๒๘ การฟ้องคดีคดีอาญา และการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหาย ตามพระราชบัญญัตินี้ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

มาตรา ๒๙ ให้อนุกรรมการ อนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง อนุกรรมการสอบสวนมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งอนุกรรมการ อนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง อนุกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่ ให้อนุกรรมการ อนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง อนุกรรมการสอบสวน แล้วแต่กรณี ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าอนุกรรมการ อนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง หรืออนุกรรมการสอบสวนซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

อนุกรรมการ อนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง หรืออนุกรรมการสอบสวนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

มาตรา ๓๐ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าขึ้นเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

กิจการของสำนักงานตามวรรคหนึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนแต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๓๑ ให้สำนักงานมีสำนักงานแห่งใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และจะตั้งสำนักงานสาขาขึ้น ณ ที่อื่นใดก็ได้

มาตรา ๓๒ ให้สำนักงานมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง
- (๒) กำหนดระเบียบเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของสำนักงาน
- (๓) ติดตามความเคลื่อนไหวและสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ
- (๔) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับสินค้า การบริการ และพฤติกรรมในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางและให้ความเห็นในการส่งเสริม พัฒนา กำกับดูแลการประกอบธุรกิจ รวมทั้งป้องกันการใช้อำนาจเหนือตลาด การรวมธุรกิจ การลดและการจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจต่อคณะกรรมการ
- (๕) รับเรื่องร้องเรียนที่บุคคลใดอ้างว่าได้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องที่ร้องเรียนให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาภายในเก้าสิบวัน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
- (๖) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินใดๆ
- (๗) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
- (๘) แลกเปลี่ยนข้อมูล ร่วมดำเนินการในการเจรจา ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศในด้านการแข่งขันทางการค้า
- (๙) จัดให้มีหรือให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการแข่งขันทางการค้า
- (๑๐) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลงาน และอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๒) ปฏิบัติการตามประกาศ ระเบียบ มติของคณะกรรมการ และปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งมอบหมาย

(๑๓) ปฏิบัติงานอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

มาตรา ๓๓ ทูนและทรัพย์สินในการดำเนินงานของสำนักงาน ประกอบด้วย

(๑) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม หรือเงินกองทุน เป็นจำนวนเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน

(๒) เงินอุดหนุนรายปีที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นงบประมาณแผ่นดิน

(๓) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศ รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินงาน

(๕) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินหรือรายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน

(๖) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

เงินอุดหนุนที่รัฐบาลพิจารณาให้เป็นงบประมาณแผ่นดินตาม (๒) ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอขออนุมัติรายจ่ายของปีงบประมาณที่ขอความสนับสนุนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเงินอุดหนุนรายปีของสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาอาจขอให้เลขาธิการเข้าชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๓๔ บรรดารายได้ทั้งปวงที่สำนักงานได้รับจากการดำเนินการ ให้ตกเป็นของสำนักงาน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานและค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น ประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ เงินสำรองเพื่อใช้จ่ายในกิจการของสำนักงานหรือเพื่อการอื่น

รายได้ตามวรรคหนึ่งไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๕ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีและบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานในเรื่องทรัพย์สินของสำนักงานมิได้

มาตรา ๓๖ ให้สำนักงาน มีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการประกาศรับสมัคร คัดเลือกและแต่งตั้ง

ในกรณีที่ไม่มีผู้สมัคร หรือคณะกรรมการเห็นว่าผู้สมัครไม่มีความเหมาะสม แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการยกเลิกประกาศรับสมัครตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาสรรหาและแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๓๗ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) สามารถทำงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา

มาตรา ๓๘ ผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้เป็นเลขาธิการ

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นโทษหรือพ้นระยะเวลาการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษแล้ว

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการบริหารหรือจัดการในการประกอบธุรกิจอื่นใดซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น

(๖) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๘) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขาธิการ

มาตรา ๔๐ เลขาธิการอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

เลขาธิการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๔๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๘

(๔) เป็นผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๔๘

(๕) คณะกรรมการมีมติให้ออกเพราะบกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๔๒ ให้เลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการดำเนินงานทั้งปวงของสำนักงาน

ในการบริหารกิจการของสำนักงาน เลขาธิการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๔๓ ให้มีรองเลขาธิการตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อช่วยเลขาธิการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่เลขาธิการมอบหมาย

มาตรา ๔๔ เลขธิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงาน และลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานตำแหน่งรองเลขธิการ ผู้บริหารระดับสูง และผู้ตรวจสอบภายในต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

(๒) วางระเบียบการสืบสวนและสอบสวนของคณะอนุกรรมการสอบสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานโดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับหรือมติที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเลขธิการ

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ เลขธิการจะมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานกระทำการใดแทนก็ได้ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

ให้ผู้ได้รับมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับเลขธิการในเรื่องที่ได้รับมอบอำนาจนั้น

มาตรา ๔๖ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขธิการเป็นผู้แทนสำนักงาน เพื่อการนี้ เลขธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดกระทำการแทนก็ได้ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขธิการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้คณะกรรมการแต่งตั้งรองเลขธิการคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนเลขธิการ ในกรณีที่ไม่มีรองเลขธิการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนเลขธิการ

ให้ผู้รักษาการแทนเลขธิการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับเลขธิการ

มาตรา ๔๘ เลขธิการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา กับสำนักงานหรือในกิจการที่กระทำให้แก่สำนักงาน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นเพียงผู้ถือหุ้นเพื่อประโยชน์ในการลงทุนโดยสุจริตในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นว่านั้นไม่เกินอัตราตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่บุพการี คู่สมรส ผู้สืบสันดาน หรือบุพการีของคู่สมรสของเลขธิการกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเลขธิการมีส่วนได้เสียในกิจการของสำนักงาน

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีที่เลขธิการได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้เป็นกรรมการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่สำนักงานเป็นผู้ถือหุ้น

มาตรา ๔๙ นิติกรรมใดที่สร้างขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามมาตรา ๔๘ ไม่มีผลผูกพันสำนักงาน

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเลขธิการดำรงตำแหน่งใดในบริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัดใดเว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้แก่สำนักงานให้สำนักงานเสนอ งบประมาณรายจ่ายของปีงบประมาณที่ขอความสนับสนุนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดสรรเงินอุดหนุน รายปีของ สำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้คณะรัฐมนตรีอาจทำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานไว้ใน รายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพิ่มเติมด้วยก็ได้ และในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภาอาจขอให้เลขาธิการเข้าชี้แจงเพื่อประกอบการ พิจารณาได้

มาตรา ๕๒ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ แฉ่งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ผลิต สถานที่จำหน่าย สถานที่รับซื้อ สถานที่เก็บสินค้า สถานที่ ให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจหรือของบุคคลใด หรือสถานที่อื่นที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้ เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อตรวจค้นและยึด พยานหลักฐานหรือทรัพย์สินที่อาจจับได้ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำในสถานที่

(ข) บุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าได้ ซุกซ่อนในสถานที่

(ค) เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าพยานหลักฐาน หรือทรัพย์สินที่อาจจับได้ตามพระราชบัญญัตินี้ อยู่ใน สถานที่ ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากกรณีนั้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้พยานหลักฐาน หรือทรัพย์สินจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

(ง) เมื่อผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าของสถานที่ และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับได้โดยไม่ต้องมีหมาย

ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง หรือเรียกบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นจาก ผู้ประกอบธุรกิจ หรือจากบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง ตลอดจนสั่งให้บุคคลดังกล่าวซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นปฏิบัติการเท่า ที่จำเป็น

(๓) เก็บหรือนำสินค้าในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์โดยไม่ต้อง ชำระราคาสินค้านั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๔) आयัดเอกสาร บัญชี ทะเบียน หรือหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และดำเนินคดี ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ตามสมควร

มาตรา ๕๔ ในการปฏิบัติหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๕ หนังสือเรียกตามมาตรา ๒๓ วรรคสาม มาตรา ๕๒ (๑) หรือมาตรา ๗๗ (๓) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของบุคคล ซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียกในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น หรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่งตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่บุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียกปฏิเสธไม่ยอมรับหนังสือเรียกโดยปราศจากเหตุอันสมควร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไปเป็นพยาน เพื่อวางหนังสือเรียกไว้ ณ ที่นั้น แต่ถ้าไม่พบบุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียก ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของบุคคลนั้น จะส่งให้แก่บุคคลใด ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วซึ่งอยู่หรือทำงานในบ้านเรือนหรือสถานที่ทำการนั้นก็ได้อีก และถ้าไม่พบบุคคลใดหรือ พบแต่ไม่มีบุคคลโดยยอมรับไว้แทน ให้ปิดหนังสือเรียกนั้นไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการนั้นต่อหน้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ไปเป็นพยาน

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้วให้ถือว่าบุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียกได้รับหนังสือเรียกนั้นแล้ว ถ้าเป็นการปิดหนังสือเรียกให้ถือว่าได้รับหนังสือเรียกนั้น เมื่อครบกำหนดห้าวันนับแต่วันปิดหนังสือเรียก แต่ถ้าเป็นการส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ถือว่าได้รับหนังสือเรียกนั้นเมื่อครบกำหนดห้าวันนับแต่วันรับ

มาตรา ๕๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการ และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๕๗ เพื่อประโยชน์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การจับกุมผู้กระทำความผิดให้กระทำโดยไม่ต้องมีหมายจับเมื่อปรากฏว่ามีการกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุอื่นที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้พนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ

หมวด ๓ การป้องกันการผูกขาด

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดกระทำการในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหรือรักษาระดับราคาซื้อหรือขายสินค้าหรือค่าบริการอย่างไม่เป็นธรรม

(๒) กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่เป็นการบังคับโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมอย่างไม่เป็นธรรมให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่นซึ่งเป็นลูกค้าของตนต้องจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ หรือการจำหน่ายสินค้า หรือต้องจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อหรือขายสินค้า การได้รับหรือให้บริการ หรือในการจัดหาสินค้าจากผู้ประกอบธุรกิจอื่น

(๓) ระงับ ลด หรือจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ การจำหน่าย การส่งมอบ การนำเข้ามา ในราชอาณาจักรโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งสินค้าเพื่อลดปริมาณ ให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด

(๔) แทรกแซงการประกอบธุรกิจของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

มาตรา ๕๙ ห้ามผู้ประกอบธุรกิจกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

การประกาศกำหนดของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ระบุว่าให้บังคับแก่การรวมธุรกิจที่มีผลให้ส่วนแบ่งตลาด รายได้รวม จำนวนทุน จำนวนหุ้น จำนวนสินทรัพย์ หรือปัจจัยอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างไม่น้อยกว่าจำนวนเท่าใด ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนอย่างน้อยหนึ่งครั้งภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันออกประกาศ

การรวมธุรกิจตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึง

(๑) การที่ผู้ผลิตรวมกับผู้ผลิต ผู้จำหน่ายรวมกับผู้จำหน่าย ผู้ผลิตรวมกับผู้จำหน่าย หรือผู้บริการรวมกับผู้บริการอันจะมีผลให้สถานะของธุรกิจหนึ่งคงอยู่และธุรกิจหนึ่งสิ้นสุดลงหรือเกิดเป็นธุรกิจใหม่ขึ้น

(๒) การเข้าซื้อสินทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วนของธุรกิจอื่นเพื่อควบคุมนโยบายการบริหารธุรกิจ การอำนวยความสะดวก หรือการจัดการ

(๓) การเข้าซื้อหุ้นทั้งหมดหรือบางส่วนของธุรกิจอื่นเพื่อควบคุมนโยบายการบริหารธุรกิจ การอำนวยความสะดวก หรือการจัดการ

การขออนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ผู้ประกอบธุรกิจยื่นคำขอต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๗๐

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดรวมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นกระทำการใดๆ อันเป็นการผูกขาดหรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขัน หรือทำให้เกิดความปั่นป่วนในทางการค้าปกติในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่งในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดราคาขายสินค้าหรือบริการเป็นราคาเดียวกัน หรือตามที่ตกลงกัน หรือจำกัดปริมาณการขายสินค้าหรือบริการ

(๒) กำหนดราคาซื้อสินค้าหรือบริการเป็นราคาเดียวกัน หรือตามที่ตกลงกัน หรือจำกัดปริมาณการรับซื้อสินค้าหรือบริการ

(๓) ทำความตกลงร่วมกันเพื่อเข้าครอบครองตลาดหรือควบคุมตลาด

(๔) กำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขในลักษณะสมรู้กัน เพื่อให้ฝ่ายหนึ่งได้รับการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ หรือเพื่อมิให้ฝ่ายหนึ่งเข้าแข่งขันราคาในการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ

(๕) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่ายหรือลดการจำหน่ายสินค้าหรือบริการได้ในท้องที่นั้น หรือกำหนดลูกค้าที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่ายสินค้าหรือบริการให้ได้โดยผู้ประกอบธุรกิจอื่นจะไม่จำหน่ายสินค้าหรือบริการนั้นแข่งขัน

(๖) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะซื้อสินค้าหรือบริการได้ หรือกำหนดตัวผู้ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจจะซื้อสินค้าหรือบริการได้

(๗) กำหนดปริมาณของสินค้าหรือบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะผลิต ซื้อ จำหน่าย หรือบริการเพื่อจำกัดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด

(๘) ลดคุณภาพของสินค้าหรือบริการให้ต่ำกว่าที่เคยผลิต จำหน่าย หรือให้บริการโดยจำหน่ายในราคาเดิมหรือสูงขึ้น

(๙) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดแต่ผู้เดียวเป็นผู้จำหน่ายสินค้าหรือให้บริการอย่างเดียวกันหรือประเภทเดียวกัน

(๑๐) กำหนดเงื่อนไขหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อหรือการจำหน่ายสินค้าหรือการบริการเพื่อให้ปฏิบัติเป็นแบบเดียวกันหรือตามที่ตกลงกัน

ในกรณีที่มีความจำเป็นทางธุรกิจที่ต้องกระทำการตาม (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) หรือ (๑๐) ในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง ให้ผู้ประกอบการยื่นคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการมาตรา ๗๐

มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักร ไม่ว่าความสัมพันธ์นั้นจะเป็นโดยทางสัญญา นโยบาย ความเป็นหุ้นส่วน การถือหุ้น หรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะอื่นใดทำนองเดียวกัน ดำเนินการใด ๆ เพื่อให้บุคคล ซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรที่ประสงค์จะซื้อสินค้าหรือบริการมาใช้เอง ต้องถูกจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ประกอบธุรกิจซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรโดยตรง

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใด ๆ อันมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมและมีผลเป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย ขัดขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจอื่นหรือเพื่อมิให้ผู้อื่นประกอบธุรกิจ หรือต้องล้มเลิกการประกอบธุรกิจ

มาตรา ๖๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดที่มีส่วนแบ่งตลาดเกินกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้า ระงับ หยุด เปลี่ยนแปลงการมีส่วนแบ่งตลาด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการปฏิบัติ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ประกอบธุรกิจอาจฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจระงับ หยุด หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการปฏิบัติ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๖๕ ผู้ประกอบธุรกิจจะเรียกร้องค่าเสียหายจากคณะกรรมการเพราะเหตุที่คณะกรรมการมีคำสั่งตามมาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ มิได้

มาตรา ๖๖ ในการพิจารณากรณีตามมาตรา ๖๔ คณะกรรมการต้องเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบธุรกิจ อนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง อนุกรรมการสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบคำชี้แจงของตนตามสมควร

ในการมีคำสั่งตามมาตรา ๖๔ คณะกรรมการต้องระบุเหตุผลในการสั่งทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายและลงลายมือชื่อของกรรมการที่พิจารณา

การแจ้งคำสั่งตามวรรคสอง ให้กระทำภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๗ ผู้ได้รับคำสั่งตามมาตรา ๖๔ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เว้นแต่ศาลหรือคณะกรรมการจะได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งหรือให้ยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๘ ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ซึ่งมิใช่ตัวการสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดตามมาตรา ๖๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) กับผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้อื่น หากได้ให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดให้พิจารณาลดหย่อนโทษปรับ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ประกอบธุรกิจใดมีความผิดตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจนั้น ระวัง หยุด หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำดังกล่าวด้วย

หมวด ๔

การขออนุญาตและการพิจารณาอนุญาต

มาตรา ๗๐ ผู้ประกอบธุรกิจใดประสงค์จะขออนุญาตกระทำการตามมาตรา ๕๙ หรือมาตรา ๖๐ (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) หรือ (๑๐) ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

คำขออนุญาตอย่างน้อยต้อง

- (๑) มีเหตุผลและความจำเป็นในการกระทำ
- (๒) ระบุวิธีดำเนินการ
- (๓) กำหนดระยะเวลาที่จะดำเนินการ

มาตรา ๗๑ ในการพิจารณาคำขอตามมาตรา ๗๐ ให้คณะกรรมการดำเนินการให้เสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ ทั้งนี้ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบธุรกิจ อนุกรรมการ เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบ คำชี้แจงของตนตามสมควร

ในกรณีมีความจำเป็นที่ไม่อาจจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งได้ คณะกรรมการจะขยายเวลาออกไปอีกได้ไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องบันทึกแสดงผลและความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาไว้ในการพิจารณาวินิจฉัยด้วย

มาตรา ๗๒ เมื่อคณะกรรมการได้สอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่าคำขออนุญาตตามมาตรา ๗๐ ของผู้ประกอบการธุรกิจใดมีความจำเป็นตามควรทางธุรกิจเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจไม่เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และไม่กระทบประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม ให้คณะกรรมการสั่งอนุญาตเป็นหนังสือให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการมีคำสั่งไม่อนุญาตให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้ประกอบการธุรกิจนั้นโดยไม่ชักช้า

ในการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขใด ๆ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับอนุญาตปฏิบัติได้ และเมื่อเห็นว่าภาวะเศรษฐกิจ ข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมที่คณะกรรมการอาศัยเป็นหลักในการพิจารณาอนุญาตเปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกระยะเวลาหรือเงื่อนไขดังกล่าวในเวลาใดก็ได้

ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งได้รับคำสั่งของคณะกรรมการและไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวให้มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๗๘

มาตรา ๗๓ คณะกรรมการต้องระบุเหตุผลในการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามมาตรา ๗๒ ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายและลงลายมือชื่อของกรรมการที่พิจารณา และให้นำความในมาตรา ๖๖ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๔ ผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๗๒ ต้องดำเนินธุรกิจภายใต้ขอบเขตระยะเวลาและเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ในคณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๗๒ ทั้งหมดหรือบางส่วน โดยจะกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้

หมวด ๕ **การฟ้องคดีเรียกค่าเสียหาย**

มาตรา ๗๕ ให้บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายอันเนื่องจากการฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายจากผู้กระทำการฝ่าฝืนนั้นได้

ในการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้บริโภคหรือสมาชิกของสมาคมได้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๖ การฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๗๕ ถ้ามิได้นำคดีสู่ศาลภายในกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายรู้หรือควรจะได้รู้ถึงเหตุดังกล่าว ให้สิทธิในการนำคดีสู่ศาลเป็นอันสิ้นไป

หมวด ๖ การอุทธรณ์

มาตรา ๗๗ ในการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๗๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง
- (๒) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ หรือมาตรา ๗๒
- (๓) มีหนังสือเรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์
- (๔) มีคำสั่งทุเลาการปฏิบัติการตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ หรือมาตรา ๗๒

มาตรา ๗๘ การอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๗๒ ให้ผู้ซึ่งได้รับคำสั่งยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๙ หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์แล้วแจ้งคำวินิจฉัยเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์ และให้นำความในมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่คณะกรรมการได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นประการใดให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามนั้น

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของคณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการตามมาตรา ๒๓ วรรคสาม มาตรา ๕๒ (๑) หรือมาตรา ๗๗ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๑ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๒ (๒) (๓) หรือ (๔) หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๒ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินเก้าล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีที่กระทำความผิดซ้ำต้องระวางโทษเป็นทวีคูณ

มาตรา ๘๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๐ (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) หรือ (๑๐) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินเก้าล้านบาท

มาตรา ๘๕ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของยอดขาย ทั้งนี้ การคำนวณค่าปรับทางปกครองให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณากำหนดโทษปรับทางปกครองตามวรรคแรก ในกรณีที่ฝ่าฝืนไม่ชำระค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้มีโทษปรับเป็นทวีคูณ และปรับอีกไม่เกินวันละร้อยละ ๐.๒ - ๑.๐ ของโทษปรับทวีคูณตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด

หลักเกณฑ์การพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ถ้าผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครองตามวรรคสอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อบังคับชำระค่าปรับ ในกรณีนี้ ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับนั้น ชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาและบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับได้

มาตรา ๘๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามมาตรา ๗๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สามล้านบาทถึงเก้าล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละแปดหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการหรือการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจอันเป็นข้อเท็จจริงที่ตามปกติวิสัยของผู้ประกอบธุรกิจจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ซึ่งตนได้มาหรือ ล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการหรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

ผู้ใดได้มาหรือล่วงรู้ข้อเท็จจริงใดจากบุคคลตามมาตรา ๗๙ หนึ่งเปิดเผยข้อเท็จจริงนั้นในประการที่น่าจะเสียหายแก่ผู้ใดผู้หนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๘๙ ความผิดตามมาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๘ ผู้เสียหายไม่มีสิทธิฟ้องคดีอาญาด้วยตนเอง แต่มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ในการใช้อำนาจดังกล่าวคณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ เลขาธิการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำแทนได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๑ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในวาระเริ่มแรก

(๑) ให้คณะกรรมการซึ่งเป็นอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการไปพลางก่อนจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้อธิบดีกรมการค้าภายในปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการและให้สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานจนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการและจัดตั้งสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้กรรมการค้าภายในสนับสนุนข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง มาช่วยปฏิบัติงานในสำนักงานไปพลางก่อนเป็นการชั่วคราว คราวละ ๒ ปี โดยให้รับเงินเดือนเช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานแต่มีให้นับเป็นอายุราชการ

(๔) ให้กระทรวงพาณิชย์นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบอัตราผลตอบแทนของคณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการ รวมทั้งอนุมัติงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการ

มาตรา ๙๒ อุทธรณ์ที่ได้ยื่นและยังคงค้างพิจารณาอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการด้วย โดยให้พิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๓ บรรดาฎีกากระทรวง ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีฎีกากระทรวง ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือระเบียบ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๔ ให้คณะกรรมการออกกฎกระทรวง ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ภายใน ๓๖๕ วัน นับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๕ บทบัญญัติมาตรา ๙๖ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการรองประธานกรรมการ และกรรมการ ได้รับการแต่งตั้ง

มาตรา ๙๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๗ ให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง ของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๙๕ เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ และให้ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าโดยให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

ให้ข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าตามวรรคหนึ่งได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง รวมทั้งสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ เท่าที่เคยได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อนจนกว่าจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า แต่จะแต่งตั้งให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างต่ำกว่าเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เดิมไม่ได้

มาตรา ๙๗ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างตามมาตรา ๙๖ ซึ่งสมัครใจเปลี่ยนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าให้ใช้สิทธิแจ้งความจำนงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาภายในหกสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดตามมาตรา ๙๘ สำหรับผู้ไม่ได้แจ้งความจำนงภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ในกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างตามวรรคหนึ่งให้ดำรงตำแหน่งใดในสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าให้เป็นไปตามอัตรากำลัง คุณสมบัติและอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างตามที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ากำหนด

ให้ออนเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าตามวรรคสองไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า นับแต่วันที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง

การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตามมาตรา ๙๗ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี

การบรรจุและแต่งตั้งลูกจ้างตามมาตรา ๙๗ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือทางราชการเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

มาตรา ๙๘ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ และงบประมาณของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

สิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงสิทธิในการใช้ที่พัสดุและสาธารณสมบัติของแผ่นดินด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางมาตราที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการประกอบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยพัฒนาอย่างยั่งยืนมั่นคง และให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของรัฐในการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม โดยอาศัยกลไกตลาด จึงสมควรที่จะต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข

กฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน
ทางการค้าของไทยในปัจจุบัน

ภาคผนวก ข

กฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้าของไทยในปัจจุบัน

๑. พระราชบัญญัติ : พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. กฎกระทรวง :

กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความใน พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒
[การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า]

๓. ประกาศ

๓.๑ ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๕๐

๓.๒ ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แบบ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการยื่นคำขออนุญาตกระทำการตกลงร่วมกันผูกขาด ลดหรือจำกัดการแข่งขัน พ.ศ. ๒๕๔๓

๓.๓ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

๓.๔ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

๔. ระเบียบ

๔.๑ ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่าด้วยแนวทางการรับเรื่องร้องเรียนและการตรวจสอบข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๑

๔.๒ ระเบียบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่าด้วยการรับเรื่องร้องเรียนและการตรวจสอบข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๐

๔.๓ ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนและอัตราค่าเปรียบเทียบ พ.ศ. ๒๕๔๙

๔.๔ ระเบียบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่าด้วยการมอบอำนาจเปรียบเทียบ พ.ศ. ๒๕๔๙

๔.๕ ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่าด้วยแนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการค้าส่งค้าปลีกกับผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย พ.ศ. ๒๕๔๙

๕. แนวปฏิบัติ (ไม่มีสภาพบังคับใช้ตามกฎหมาย)

๕.๑ แนวปฏิบัติการใช้อำนาจเหนือตลาดในทางมิชอบตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

๕.๒ แนวปฏิบัติการตกลงร่วมกันทางธุรกิจตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

๕.๓ แนวปฏิบัติพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบสาระสำคัญของกฎหมาย
การแข่งขันทางการค้าของต่างประเทศ

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบสาระสำคัญของกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของต่างประเทศ

ประเด็น	ญี่ปุ่น (JFTC : Japan Fair Trade Commission)	เกาหลีใต้ (KFTC : Korean Fair Trade Commission)	อินโดนีเซีย (KPPU : Supervisory Commission for Business Competition)	เวียดนาม (VCA : Vietnam Competition Authority) VCC : Vietnam Competition Council)	สิงคโปร์ (CCS : Competition Commission of Singapore)
๑. คณะกรรมการและองค์กร					
- รูปแบบองค์กร	อิสระ (ระดับกระทรวง)	อิสระ (ระดับกระทรวง)	อิสระ (ระดับกระทรวง)	อิสระ (ระดับกรม)	อิสระ (ระดับกรม)
- ผู้รักษาการตามกฎหมาย	Chairman of Commission	Chairman of Commission	Chairman of Commission	Director (VCA)	รรมว.การค้าและอุตสาหกรรม
- องค์ประกอบคณะกรรมการ	๕ คน	๙ คน	๙ คน	๑๑-๑๕ คน	๓-๑๖ คน
- ประธานคณะกรรมการ	ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติศาสตร์ และ เศรษฐศาสตร์ แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี และรับรองโดยพระจักรพรรดิ	ต้องเคยเป็นเจ้าหน้าที่ KFTC	คัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด เช่น สัญชาติ ศาสนา เป็นต้น	คณะกรรมการคัดเลือกตนเอง (VCC)	ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หรือการเงิน แต่งตั้งโดย รรมว.การค้าและอุตสาหกรรม
- เลขธิการ	แต่งตั้งโดย JFTC	ตั้งโดยคณะกรรมการ	-	รรมว.การค้าเสนอนายกรัฐมนตรี (VCA)	แต่งตั้งโดย รรมว.การค้าและอุตสาหกรรม
- การเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการ	สำนักงานนายกรัฐมนตรี เสนอต่อนายกรัฐมนตรี	- นายกรัฐมนตรีเสนอประธานและรองประธานให้ประธานาธิบดีแต่งตั้ง - คณะกรรมการที่เหลือประธานเสนอให้ประธานาธิบดีแต่งตั้ง	ประธานาธิบดีคัดเลือกและแต่งตั้งเสนอให้รัฐสภาให้การรับรอง	รรมว.การค้าเสนอนายกรัฐมนตรี (VCC)	แต่งตั้งโดยรรมว.การค้าและอุตสาหกรรม
๒. รัฐวิสาหกิจ	ไม่ยกเว้น (เว้นแต่กรณีดำเนินการตามนโยบายโดยมีกฎหมายรองรับ)	ไม่ยกเว้น (เว้นแต่กรณีดำเนินการตามนโยบายโดยมีกฎหมายรองรับ)	ไม่ยกเว้น (เว้นแต่กรณีดำเนินการตามนโยบายโดยมีกฎหมายรองรับ)	ไม่ยกเว้น (เว้นแต่กรณีดำเนินการตามนโยบายโดยมีกฎหมายรองรับ)	ไม่ยกเว้น (เว้นแต่กรณีดำเนินการตามนโยบายโดยมีกฎหมายรองรับ)
๓. การบริหารจัดการ (บุคลากร งบประมาณ และการดำเนินงาน)	อิสระ	อิสระ	อิสระ	ภายใต้กระทรวงการค้า	อิสระ

ประเด็น	ญี่ปุ่น (JFTC : Japan Fair Trade Commission)	เกาหลีใต้ (KFTC : Korean Fair Trade Commission)	อินโดนีเซีย (KPPU : Supervisory Commission for Business Competition)	เวียดนาม (VCA : Vietnam Competition Authority) VCC : Vietnam Competition Council)	สิงคโปร์ (CCS : Competition Commission of Singapore)
๔. ให้นักกรรมการมีอำนาจออกแนวทางการปฏิบัติ	มี	มี	มี	ไม่มี	มี
๕. ความครอบคลุมการกระทำ ความผิดนอกกรอบอำนาจ	ไม่ครอบคลุม	ครอบคลุม	ไม่ครอบคลุม	ไม่ครอบคลุม	ครอบคลุม
๖. มาตราการลดหย่อนโทษ	มี	มี	ไม่มี	ไม่มี	มี
๗. คณะกรรมการสามารถฟ้องคดีได้เอง	ไม่ได้	ไม่ได้	ไม่ได้	ไม่ได้	ได้
๘. บทกำหนดโทษ - อายุน่า - ปกครอง	จำคุก ๑-๕ ปี หรือปรับ ๓-๕๐๐ ล้านบาท (≈๑-๑๖๖ ล้านบาท)	จำคุก < ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท (≈๖ ล้านบาท) หรือทั้งจำและปรับ	จำคุก < ๖ เดือน หรือปรับ < ๒๕,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท (≈๖๕-๒๖๕ ล้านบาท)	ตัดเงินเดือนหรือปรับ < ๑๐% ของยอดรายได้รายปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการ	จำคุก < ๑๒ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับหรือปรับสูงสุด ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สิงคโปร์ (≈ ๒๕๐,๐๐๐ บาท)
๙. การกำหนดนิยามและ การครอบคลุมถึงผู้ประกอบการ	ปรับ ๐.๘ - ๑๕% ของยอดขาย ยึดขาย	ปรับ ๒ - ๑๐% ของยอดขายรวม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท (≈ ๓๐ ล้านบาท)	ปรับ < ๑,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐ ล้านบาท (≈ ๒.๕-๖๕ ล้านบาท)	ปรับ < ๑๐% ของยอดขายรายรับของปี ที่ความผิดนั้นเกิด	ไม่มี
๙. การกำหนดนิยามและ การครอบคลุมถึงผู้ประกอบการ	บุคคลที่ดำเนินการด้านพาณิชย์กรรม, อุตสาหกรรม, การเงินหรือธุรกิจอื่น ๆ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่, พนักงาน, ตัวแทนหรือบุคคลอื่นใดที่ทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบการให้ถือว่าเป็นผู้ประกอบการในการประยุกต์ใช้บทบัญญัติของวรรคต่อไปนี้หรือบทที่สาม	บุคคลใดที่เป็นผู้ผลิต ผู้ให้บริการ หรือดำเนินการธุรกิจอื่นใด โดยให้ความหมายรวมถึงเจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง ตัวแทน หรือบุคคลอื่น ที่กระทำการใดๆ อันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบการที่เกี่ยวเนื่องกับกฎหมายดังกล่าว	บุคคลหรือบริษัทที่ตามกฎหมายหรือนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นไม่ตามกฎหมาย โดยมีมูลค่าเงินหรือดำเนินการธุรกิจภายใต้กฎหมายอาญาของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย รวมไปถึงการดำเนินการทุกชนิดของกิจกรรมทางธุรกิจในประเทศเศรษฐกิจผ่านสัญญาที่บุคคลหรือเป็นกลุ่ม	องค์กรธุรกิจและบุคคลที่เป็นผู้ผลิต ผู้จัดหา ผู้ให้บริการสาธารณะในหน่วยงานของภาครัฐและองค์กรธุรกิจต่างประเทศที่ดำเนินงานในเวียดนาม	บุคคล นิติบุคคล หน่วยงานที่ไม่ใช่นิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มี ความสามารถในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมเชิงพาณิชย์หรือทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการ

ประเด็น	ญี่ปุ่น (JFTC : Japan Fair Trade Commission)	เกาหลีใต้ (KFTC : Korean Fair Trade Commission)	อินโดนีเซีย (KPPU : Supervisory Commission for Business Competition)	เวียดนาม (VCA : Vietnam Competition Authority) VCC : Vietnam Competition Council)	สิงคโปร์ (CCS : Competition Commission of Singapore)
๑๐. การรวมธุรกิจ	ห้ามผู้ประกอบธุรกิจกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ อย่างมีนัยสำคัญ	ห้ามผู้ประกอบธุรกิจกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ	ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขัน ความไม่เป็นที่ธรรมในการแข่งขัน	ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือความไม่เป็นที่ธรรมในการแข่งขัน	ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขัน อย่างมีนัยสำคัญ
- หลักเกณฑ์การรวมธุรกิจ	- รายได้รวมในประเทศของผู้ประกอบรายหนึ่ง (รวมรายได้บริษัทในกลุ่ม) > ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท และรายได้รวมในประเทศของผู้ประกอบรายอื่นกราย (รวมรายได้บริษัทในกลุ่ม) > ๕,๐๐๐ ล้านบาท - ส่วนแบ่งตลาดหลังรวม > ๓๕%	- รายได้รวมในประเทศของผู้ประกอบรายหนึ่ง (รวมรายได้บริษัทในกลุ่ม) > ๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท (≈๖,๒๐๐ ล้านบาท) และรายได้รวมในประเทศของผู้ประกอบรายอื่นกราย (รวมรายได้บริษัทในกลุ่ม) > ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท (≈๖๒๐ ล้านบาท) - ส่วนแบ่งตลาดหลังรวม > ๕๐% - ๒ หรือ ๓ รายมีส่วนแบ่งตลาดรวมกัน > ๗๕%	- ยอดเงินขาย (รายได้หลังรวมธุรกิจ) > ๕ ล้านดอลลาร์ปีเยอร์ (≈๑๓,๕๐๐ ล้านบาท) - มูลค่าทรัพย์สินหลังรวมธุรกิจ > ๒.๕ ล้านดอลลาร์ปีเยอร์ (≈๖,๓๐๐ ล้านบาท) ๒) ธุรกิจธนาคารและสถาบันการเงิน > ๒๐ ล้านดอลลาร์ปีเยอร์ (≈๕๔,๐๐๐ ล้านบาท)	- ส่วนแบ่งตลาดรวมกันภายหลังการรวมธุรกิจ ≥ ๓๐% แต่ไม่เกิน ๕๐%	- ส่วนแบ่งตลาดหลังรวม ≥ ๔๐% หรือ - ส่วนแบ่งตลาดหลังรวมอยู่ระหว่าง ๒๐-๔๐% และรายใหญ่ ๓ รายแรกหลังรวม ≥ ๗๐%
๑๑. ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐให้กำหนดในลักษณะที่ส่งเสริมการแข่งขัน	มี	มี	มี	มี	มี

ประเด็น	ญี่ปุ่น (JFTC : Japan Fair Trade Commission)	เกาหลีใต้ (KFTC : Korean Fair Trade Commission)	อินโดนีเซีย (KPPU : Supervisory Commission for Business Competition)	เวียดนาม (VCA : Vietnam Competition Authority) VCC : Vietnam Competition Council)	สิงคโปร์ (CCS : Competition Commission of Singapore)
๑๒. อายุความการฟ้องคดี เรียกค่าเสียหาย ในกรณีบุคคลที่ได้รับความเสียหายได้ยื่นเรื่องร้องเรียนหรือร้องทุกข์ให้อายุความการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายสะดุดหยุดลง และให้เริ่มนับอายุความใหม่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนหรือร้องทุกข์แล้วเสร็จ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
๑๓. อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และในการจับกุมผู้กระทำความผิดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	มี	มี	มี	ไม่มี	มี
๑๔. การทบทวนกฎหมาย	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
๑๕. อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสืบสวน - อำนาจในการขอข้อมูลผู้ประกอบการ	มี	มี	มี	มี	มี

ประเด็น	ญี่ปุ่น (JFTC : Japan Fair Trade Commission)	เกาหลีใต้ (KFTC : Korean Fair Trade Commission)	อินโดนีเซีย (KPPU : Supervisory Commission for Business Competition)	เวียดนาม (VCA : Vietnam Competition Authority) VCC : Vietnam Competition Council)	สิงคโปร์ (CCS : Competition Commission of Singapore)
<p>- อำนาจในการตรวจค้นสถานที่และสามารถยึดอุปกรณ์หรือหลักฐานทางเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้</p> <p>- กำหนดกรอบระยะเวลาการขอขยายบัญชีไว้ในกฎหมาย</p> <p>- เพิ่มเติมบุคลากรที่มีความรู้ด้านนิติศาสตร์เพื่อดำเนินงานด้านการสืบสวนสอบสวน</p>	มี	มี	มี	มี	มี
<p>๑๖. ให้ความสำคัญการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจในการพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายด้านการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน เช่น ความร่วมมือระหว่างประเทศ การเจรจา ความตกลงการค้าเสรีที่เกี่ยวข้องกับข้อบทการแข่งขัน เป็นต้น</p>	มี	มี	มี	มี	มี

ภาคผนวก ง

เหตุผลประกอบการเสนอรูปแบบ
การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

ภาคผนวก ง

เหตุผลประกอบการเสนอรูปแบบการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

ในการพิจารณารูปแบบการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้านั้น คณะอนุกรรมการปฏิรูปการพาณิชย์และการบริการ ในคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการขาดความเป็นอิสระ ขาดงบประมาณ บุคลากรและองค์ความรู้เฉพาะทางที่เพียงพอ และขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ที่ผ่านมาไม่สามารถบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการพาณิชย์และการบริการ จึงมีแนวคิดในการปฏิรูปสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าด้วยการจัดตั้งสำนักงานให้เป็นองค์การของรัฐที่เป็นอิสระ (Independent Administrative Organization) โดยไม่จัดเป็นส่วนราชการทั่วไป (เช่น กระทรวง ทบวง กรม) ไม่เป็น รัฐวิสาหกิจ มีสถานะเป็นนิติบุคคล ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และจัดตั้งขึ้นโดยมีพระราชบัญญัติรองรับเป็นการเฉพาะ ภายใต้แนวคิดนี้ได้พิจารณาเลือกรูปแบบองค์การระหว่าง ๒ รูปแบบย่อย ได้แก่

๑. องค์การของรัฐที่เป็นอิสระซึ่งยังมีความเกี่ยวเนื่องกับกระทรวง กล่าวคือ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ อาทิเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการ

๒. องค์การของรัฐที่เป็นอิสระซึ่งแยกออกมาจากกระทรวงอย่างเด็ดขาด และมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ เช่น สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ปัจจัยหลักที่คณะอนุกรรมการฯ ใช้ประกอบการพิจารณาเลือกรูปแบบการจัดตั้งสำนักงานประกอบด้วย

- ๑) ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินงาน
- ๒) อำนาจในการตัดสินใจ
- ๓) งบประมาณ บุคลากร และองค์ความรู้เฉพาะทาง
- ๔) ความรวดเร็วในการผลักดันการจัดตั้งสำนักงานการแข่งขันทางการค้า

โดยมีผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบองค์การตามปัจจัยหลัก ๔ ด้าน ปรากฏดังตารางข้างล่าง

ปัจจัยประกอบการพิจารณา	รูปแบบ ธปท. / ก.ล.ต. / คปภ.	รูปแบบ กสทช.
๑) ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินงาน	• ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินงานสูงกว่าเดิมมาก (แยกออกมาเป็นหน่วยงานอิสระ ไม่ต้องสังกัดกรมการค้าภายในอีกต่อไป แต่ยังคงเกี่ยวเนื่องกับกระทรวงพาณิชย์)	• ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ (แยกออกจากกระทรวงพาณิชย์ โดยสิ้นเชิง)

ปัจจัยประกอบการพิจารณา	รูปแบบ ธปท. / ก.ล.ต. / คปภ.	รูปแบบ กสทช.
๒) อำนาจในการตัดสินใจ	<ul style="list-style-type: none"> ถึงแม้จะมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่เกี่ยวข้องรักษาการตามพระราชบัญญัติ แต่สามารถกำหนดในพระราชบัญญัติให้สำนักงาน/คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติมีอำนาจในการตัดสินใจโดยไม่ต้องผ่านการให้ความเห็นชอบโดยรัฐมนตรี 	<ul style="list-style-type: none"> มีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ไม่ขึ้นอยู่กับกระทรวง
๓) งบประมาณ บุคลากร และองค์ความรู้ เฉพาะทาง	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐอย่างน้อย ในลักษณะของทุนประเดิม มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ งบประมาณและบุคลากร อัตราค่าตอบแทนบุคลากรอาจไม่สูงเท่ากรณี กสทช. แต่ก็นับว่าสูงกว่าอัตราเงินเดือนราชการทั่วไป จึงน่าจะช่วยดึงดูดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ได้มากขึ้นกว่าสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในปัจจุบัน โดยไม่ต้องมีภาระด้านการพิสูจน์ความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณมากเกินไป 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐอย่างน้อย ในลักษณะของทุนประเดิม มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ งบประมาณและบุคลากร กำหนดอัตราค่าตอบแทนบุคลากรไว้สูงมาก ซึ่งมีข้อดีในแง่ที่จะช่วยดึงดูดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เฉพาะทางได้ดี แต่ก็ต้องมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ซึ่งวัดเป็นมูลค่าเงินได้เพื่อแสดงให้ถึงความคุ้มค่า ทั้งนี้ เนื่องจากยังไม่เคยมีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดด้านการแข่งขันทางการค้าแม้แต่กรณีเดียว จึงยากต่อการแสดงความคุ้มค่าของการกำหนดค่าตอบแทนบุคลากรให้สูงเทียบเท่า กสทช.
๔) ความรวดเร็วในการผลักดันการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	<ul style="list-style-type: none"> สามารถผลักดันการจัดตั้งสำนักงานได้รวดเร็วกว่ารูปแบบ กสทช. 	<ul style="list-style-type: none"> ต้องใช้เวลาในการผลักดันการจัดตั้งสำนักงานมากกว่ารูปแบบ ธปท. / ก.ล.ต. / คปภ.

ทั้งนี้ เพื่อประกอบการพิจารณา คณะอนุกรรมการฯ ได้ศึกษาแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้าของต่างประเทศ พบว่า **ประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญกับประเด็นความเป็นอิสระของหน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้า แต่ระดับหรือรูปแบบความเป็นอิสระจะแตกต่างกันไป** โดยมีทั้งการจัดตั้งหน่วยงานด้านการแข่งขันที่เป็นอิสระไม่สังกัดกระทรวงใดๆ เช่น เกาหลีใต้ ตุรกีและฮังการี และการไม่แยกหน่วยงานด้านการแข่งขันออกมาเด็ดขาดแต่ให้อำนาจและความเป็นอิสระในการตัดสินใจ เช่น ในกรณีของเยอรมนี สหราชอาณาจักร และกรีซ ซึ่งหน่วยงานด้านการแข่งขันยังสังกัดกระทรวง (ส่วนใหญ่คือกระทรวงด้านเศรษฐกิจหรือการค้า) แต่มีอำนาจสามารถตัดสินใจได้ โดยไม่ต้องผ่านการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรี นอกจากนี้ ยังมีบางประเทศ เช่น บราซิล ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ซึ่งให้หน่วยงานสืบสวนสอบสวนด้านการแข่งขันทางการค้าเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวง แต่จัดตั้งสภาหรือคณะกรรมการเฉพาะที่มีอำนาจหน้าที่ด้านการวินิจฉัยหรือพิพากษา

เป็นที่น่าสังเกตว่า **หน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้าในบางประเทศ เช่น เกาหลีใต้ และบราซิล เริ่มต้นด้วยการเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวง จากนั้นจึงค่อยยกระดับให้มีความเป็นอิสระมากขึ้นหรือเป็นอิสระโดยสมบูรณ์** ซึ่งให้เห็นถึงแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการจัดตั้งและพัฒนาหน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นพลวัต มีการปรับเปลี่ยนไปตามภาวะการณ์ของประเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้น คณะอนุกรรมการปฏิรูปการพาณิชย์และการบริการ ในคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ พิจารณาแล้วจึงขอเสนอให้แยกสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าออกจากกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ และจัดตั้งให้สำนักงานเป็นองค์การของรัฐที่เป็นอิสระ ซึ่งไม่จัดเป็นส่วนราชการ และไม่ใช่อำนาจบริหาร มีสถานะเป็นนิติบุคคล ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติเฉพาะซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่เกี่ยวข้อง (ในกรณีนี้คือกระทรวงพาณิชย์) เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ อย่างเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เนื่องจากเป็นรูปแบบองค์การที่มีความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้น มีอำนาจในการตัดสินใจ มีอิสระในการบริหารจัดการบุคลากรและงบประมาณ และสามารถกำหนดอัตราค่าตอบแทนบุคลากรให้สูงกว่าปัจจุบันเพื่อดึงดูดผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและเป็นแรงจูงใจในการทำงานได้มากขึ้น โดยไม่ต้องมีภาระด้านการพิสูจน์ความคุ้มค่ามากเกินไป ตลอดจนจะสามารถผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้รวดเร็วกว่ารูปแบบอื่น ทั้งนี้ ในอนาคตเมื่อสำนักงานมีผลงานเป็นที่ประจักษ์และมีความสามารถในการสร้างรายได้ (ที่มีใช้เงินอุดหนุนภาครัฐ) เพิ่มขึ้นแล้ว ก็อาจพิจารณายกระดับให้สำนักงานมีความเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ได้

ภาคผนวก จ

กฎหมายแม่แบบด้านการแข่งขันทางการค้า

ภาคผนวก จ

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT

MODEL LAW ON COMPETITION

PART I

Substantive Possible Elements for a Competition Law

TITLE OF THE LAW:

*Elimination or control of restrictive business practices:
Antimonopoly Law; Competition Act*

CHAPTER I

Objectives or purpose of the law

To control or eliminate restrictive agreements or arrangements among enterprises, or mergers and acquisitions or abuse of dominant positions of market power, which limit access to markets or otherwise unduly restrain competition, adversely affecting domestic or international trade or economic development.

CHAPTER II

Definitions and scope of application

I. Definitions

(a) "Enterprises" means firms, partnerships, corporations, companies, associations and other juridical persons, irrespective of whether created or controlled by private persons or by the State, which engage in commercial activities, and includes their branches, subsidiaries, affiliates or other entities directly or indirectly controlled by them.

(b) "Dominant position of market power" refers to a situation where an enterprise, either by itself or acting together with a few other enterprises, is in a position to control the relevant market for a particular good or service or group of goods or services.

(c) "Mergers and acquisitions" refers to situations where there is a legal operation between two or more enterprises whereby firms legally unify ownership of assets formerly subject to separate control. Those situations include takeovers, concentrative joint ventures and other acquisitions of control such as interlocking directorates.

(d) "Relevant market" refers to the general conditions under which sellers and buyers exchange goods, and implies the definition of the boundaries that identify groups of sellers and of buyers of goods within which competition is likely to be restrained. It requires the delineation of the product

and geographical lines within which specific groups of goods, buyers and sellers interact to establish price and output. It should include all reasonably substitutable products or services, and all nearby competitors, to which consumers could turn in the short term if the restraint or abuse increased prices by a not insignificant amount.

II. Scope of application

(a) Applies to all enterprises as defined above, in regard to all their commercial agreements, actions or transactions regarding goods, services or intellectual property.

(b) Applies to all natural persons who, acting in a private capacity as owner, manager or employee of an enterprise, authorize, engage in or aid the commission of restrictive practices prohibited by the law.

(c) Does not apply to the sovereign acts of the State itself, or to those of local governments, or to acts of enterprises or natural persons which are compelled or supervised by the State or by local governments or branches of government acting within their delegated power.

CHAPTER III

Restrictive agreements or arrangements

I. Prohibition of the following agreements between rival or potentially rival firms, regardless of whether such agreements are written or oral, formal or informal:

(a) Agreements fixing prices or other terms of sale, including in international trade;

(b) Collusive tendering;

(c) Market or customer allocation;

(d) Restraints on production or sale, including by quota;

Model Law on Competition

- (e) Concerted refusals to purchase;
- (f) Concerted refusal to supply;

(g) Collective denial of access to an arrangement, or association, which is crucial to competition.

II. *Authorization or exemption*

Practices falling within paragraph I, when properly notified in advance, and when engaged in by firms subject to effective competition, may be authorized or exempted when competition officials conclude that the agreement as a whole will produce net public benefit.

CHAPTER IV

Acts or behaviour constituting an abuse of a dominant position of market power

I. *Prohibition of acts or behaviour involving an abuse, or acquisition and abuse, of a dominant position of market power*

A prohibition on acts or behaviour involving an abuse or acquisition and abuse of a dominant position of market power:

(i) Where an enterprise, either by itself or acting together with a few other enterprises, is in a position to control a relevant market for a particular good or service, or groups of goods or services;

(ii) Where the acts or behaviour of a dominant enterprise limit access to a relevant market or otherwise unduly restrain competition, having or being likely to have adverse effects on trade or economic development.

II. *Acts or behaviour considered as abusive:*

(a) Predatory behaviour towards competitors, such as using below cost pricing to eliminate competitors;

(b) Discriminatory (i.e. unjustifiably differentiated) pricing or terms or conditions in the supply or purchase of goods or services, including by means of the use of pricing policies in transactions between affiliated enterprises which overcharge or undercharge for goods or services purchased or supplied as compared with prices for similar or comparable transactions outside the affiliated enterprises;

(c) Fixing the prices at which goods sold can be resold, including those imported and exported;

(d) Restrictions on the importation of goods which have been legitimately marked abroad with a trademark identical with or similar to the trademark protected as to identical or similar goods in the importing country where the trademarks in question are of the same origin, i.e. belong to the same owner or are used by enterprises between which there is economic, organizational, managerial or legal interdependence, and where the purpose of such restrictions is to maintain artificially high prices;

(e) When not for ensuring the achievement of legitimate business purposes, such as quality, safety, adequate distribution or service:

(i) Partial or complete refusal to deal on an enterprise's customary commercial terms;

(ii) Making the supply of particular goods or services dependent upon the acceptance of restrictions on the distribution or manufacture of competing or other goods;

(iii) Imposing restrictions concerning where, or to whom, or in what form or quantities, goods supplied or other goods may be resold or exported;

(iv) Making the supply of particular goods or services dependent upon the purchase of other goods or services from the supplier or his designee.

III. *Authorization or exemption*

Acts, practices or transactions not absolutely prohibited by the law may be authorized or exempted if they are notified, as described in article 7, before being put into effect, if all relevant facts are truthfully disclosed to competent authorities, if affected parties have an opportunity to be heard, and if it is then determined that the proposed conduct, as altered or regulated if necessary, will be consistent with the objectives of the law.

CHAPTER V

Notification

I. *Notification by enterprises*

1. When practices fall within the scope of articles 3 and 4 and are not prohibited outright, and hence the possibility exists for their authorization, enterprises

Model Law on Competition

could be required to notify the practices to the Administering Authority, providing full details as requested.

2. Notification could be made to the Administering Authority by all the parties concerned, or by one or more of the parties acting on behalf of the others, or by any persons properly authorized to act on their behalf.

3. It could be possible for a single agreement to be notified where an enterprise or person is party to restrictive agreements on the same terms with a number of different parties, provided that particulars are also given of all parties, or intended parties, to such agreements.

4. Notification could be made to the Administering Authority where any agreement, arrangement or situation notified under the provisions of the law has been subject to change either in respect of its terms or in respect of the parties, or has been terminated (otherwise than by effluxion of time), or has been abandoned, or if there has been a substantial change in the situation (within (...) days/months of the event) (immediately).

5. Enterprises could be allowed to seek authorization for agreements or arrangements falling within the scope of articles 3 and 4, and existing on the date of the coming into force of the law, with the provision that they be notified within (...) days/months) of such date.

6. The coming into force of agreements notified could depend upon the granting of authorization, or upon expiry of the time period set for such authorization, or provisionally upon notification.

7. All agreements or arrangements not notified could be made subject to the full sanctions of the law, rather than mere revision, if later discovered and deemed illegal.

II. Action by the Administering Authority

1. Decision by the Administering Authority (within (...) days/months of the receipt of full notification of all details), whether authorization is to be denied, granted or granted subject where appropriate to the fulfillment of conditions and obligations.

2. Periodical review procedure for authorizations granted every (...) months/years, with the possibility of extension, suspension, or the subjecting of an

extension to the fulfillment of conditions and obligations.

3. The possibility of withdrawing an authorization could be provided, for instance, if it comes to the attention of the Administering Authority that:

(a) The circumstances justifying the granting of the authorization have ceased to exist;

(b) The enterprises have failed to meet the conditions and obligations stipulated for the granting of the authorization;

(c) Information provided in seeking the authorization was false or misleading.

CHAPTER VI

Notification, investigation and prohibition of mergers affecting concentrated markets

1. Notification

Mergers, takeovers, joint ventures or other acquisitions of control, including interlocking directorships, whether of a horizontal, vertical, or conglomerate nature, should be notified when:

(i) At least one of the enterprises is established within the country; and

(ii) The resultant market share in the country, or any substantial part of it, relating to any product or service, is likely to create market power, especially in industries where there is a high degree of market concentration, where there are barriers to entry and where there is a lack of substitutes for a product supplied by firms whose conduct is under scrutiny.

II. Prohibition

Mergers, takeovers, joint ventures or other acquisitions of control, including interlocking directorships, whether of a horizontal, vertical or conglomerate nature, should be prohibited when:

(i) The proposed transaction substantially increases the ability to exercise market power (e.g. to give the ability to a firm or group of firms acting jointly to profitably maintain prices above competitive levels for a significant period of time); and

(ii) The resultant market share in the country, or any substantial part of it, relating to any product or

Model Law on Competition

service, will result in a dominant firm or in a significant reduction of competition in a market dominated by very few firms.

III. *Investigation procedures*

Provisions to allow investigation of mergers, takeovers, joint ventures or other acquisitions of control, including interlocking directorships, whether of a horizontal, vertical or conglomerate nature, which may harm competition could be set out in a regulation regarding concentrations.

In particular, no firm should, in the cases coming under the preceding subsections, effect a merger until the expiration of a (...) day waiting period from the date of the issuance of the receipt of the notification, unless the competition authority shortens the said period or extends it by an additional period of time not exceeding (...) days with the consent of the firms concerned, in accordance with the provisions of Possible Elements for Article 7 below. The authority could be empowered to demand documents and testimony from the parties and from enterprises in the affected relevant market or lines of commerce, with the parties losing additional time if their response is late.

If a full hearing before the competition authority or before a tribunal results in a finding against the transaction, acquisitions or mergers could be subject to being prevented or even undone whenever they are likely to lessen competition substantially in a line of commerce in the jurisdiction or in a significant part of the relevant market within the jurisdiction.

CHAPTER VII

The relationship between competition authority and regulatory bodies, including sectoral regulators

I. *Advocacy role of competition authorities with regard to regulation and regulatory reform*

An economic and administrative regulation issued by executive authorities, local self-government bodies or bodies enjoying a governmental delegation, especially when such a regulation relates to sectors operated by infrastructure industries, should be subjected to a transparent review process by competition authorities prior to its adoption. Such should in particular be the case if this regulation limits the independence and liberty of

action of economic agents and/or if it creates discriminatory or, on the contrary, favourable conditions for the activity of particular firms – public or private – and/or if it results or may result in a restriction of competition and/or infringement of the interests of firms or citizens.

In particular, regulatory barriers to competition incorporated in the economic and administrative regulation, should be assessed by competition authorities from an economic perspective, including for general-interest reasons.

II. *Definition of regulation*

The term “regulation” refers to the various instruments by which Governments impose requirements on enterprises and citizens. It thus embraces laws, formal and informal orders, administrative guidance and subordinate rules issued by all levels of government, as well as rules issued by non-governmental or professional self-regulatory bodies to which Governments have delegated regulatory powers.

III. *Definition of regulatory barriers to competition*

As differentiated from structural and strategic barriers to entry, regulatory barriers to entry result from acts issued or acts performed by governmental executive authorities, by local self-government bodies, and by nongovernmental or self-regulatory bodies to which Governments have delegated regulatory powers. They include administrative barriers to entry into a market, exclusive rights, certificates, licences and other permits for starting business operations.

IV. *Protection of general interest*

Irrespective of their nature and of their relation to the market, some service activities performed by private or government-owned firms can be considered by Governments to be of general interest. Accordingly, the providers of services of general interest can be subject to specific obligations, such as guaranteeing universal access to various types of quality services at affordable prices. These obligations, which belong to the area of social and economic regulation, should be set out in a transparent manner.

Model Law on Competition

CHAPTER VIII

Some possible aspects of consumer protection

In a number of countries, consumer protection legislation is separate from restrictive business practices legislation.

CHAPTER IX

The Administering Authority and its organization

1. The establishment of the Administering Authority and its title.
2. Composition of the Authority, including its chairmanship and number of members, and the manner in which they are appointed, including the authority responsible for their appointment.
3. Qualifications of persons appointed.
4. The tenure of office of the chairman and members of the Authority, for a stated period, with or without the possibility of reappointment, and the manner of filling vacancies.
5. Removal of members of the Authority.
6. Possible immunity of members against prosecution or any claim relating to the performance of their duties or discharge of their functions.
7. The appointment of necessary staff.

CHAPTER X

Functions and powers of the Administering Authority

- I. *The functions and powers of the Administering Authority could include (illustrative):*
 - (a) Making inquiries and investigations, including as a result of receipt of complaints;
 - (b) Taking the necessary decisions, including the imposition of sanctions, or recommending same to a responsible minister;
 - (c) Undertaking studies, publishing reports and providing information to the public;

(d) Issuing forms and maintaining a register, or registers, for notifications;

(e) Making and issuing regulations;

(f) Assisting in the preparation, amending or review of legislation on restrictive business practices, or on related areas of regulation and competition policy;

(g) Promoting exchange of information with other States.

II. *Confidentiality*

1. According information obtained from enterprises containing legitimate business secrets reasonable safeguards to protect its confidentiality.

2. Protecting the identity of persons who provide information to competition authorities and who need confidentiality to protect themselves against economic retaliation.

3. Protecting the deliberations of government in regard to current or still uncompleted matters.

CHAPTER XI

Sanctions and relief

I. *The imposition of sanctions, as appropriate, for:*

(i) Violations of the law;

(ii) Failure to comply with decisions or orders of the Administering Authority, or of the appropriate judicial authority;

(iii) Failure to supply information or documents required within the time limits specified;

(iv) Furnishing any information, or making any statement, which the enterprise knows, or has any reason to believe, to be false or misleading in any material sense.

II. *Sanctions could include:*

(i) Fines (in proportion to the secrecy, gravity and clear cut illegality of offences or in relation to the illicit gain achieved by the challenged activity);

Model Law on Competition

(ii) Imprisonment (in cases of major violations involving flagrant and intentional breach of the law, or of an enforcement decree, by a natural person);

(iii) Interim orders or injunctions;

(iv) Permanent or long term orders to cease and desist or to remedy a violation by positive conduct, public disclosure or apology, etc.;

(vi) Divestiture (in regard to completed mergers or acquisitions), or rescission (in regard to certain mergers, acquisitions or restrictive contracts);

(vii) Restitution to injured consumers;

(viii) Treatment of the administrative or judicial finding or illegality as prima facie evidence of liability in all damage actions by injured persons.

CHAPTER XII
Appeals

1. Request for review by the Administering Authority of its decisions in the light of changed circumstances.

2. Affording the possibility for any enterprise or individual to appeal within () days to the (appropriate judicial authority) against the whole or any part of the decision of the Administering Authority, (or) on any substantive point of law.

CHAPTER XIII
Actions for damages

To afford a person, or the State on behalf of the person who, or an enterprise which, suffers loss or damages by an act or omission of any enterprise or individual in contravention of the provisions of the law, to be entitled to recover the amount of the loss or damage (including costs and interest) by legal action before the appropriate judicial authorities.

ภาคผนวก ฉ

คณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม
พาณิชย์ การท่องเที่ยวและบริการ

ภาคผนวก ฉ

คณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

๑. นายเกริกไกร จีระแพทย์	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวพจนีย์ ธนวรานิช	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอุทัย สอนหลักทรัพย์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นางอัญชลี ชวนิชย์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายสุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง	รองประธานกรรมการ คนที่สี่
๖. รองศาสตราจารย์ กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล	รองประธานกรรมการ คนที่ห้า
๗. พลเอก วิชิต ยาทิพย์	ประธานที่ปรึกษากรรมการ
๘. นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	ที่ปรึกษากรรมการ
๙. พลเรือเอก ศุภกร บุรณดิลก	ที่ปรึกษากรรมการ
๑๐. นายอนุสรณ์ แสงนิมนวล	ที่ปรึกษากรรมการ
๑๑. นายกงกฤช หิรัญกิจ	โฆษกกรรมการ
๑๒. นายจตุพันธ์ ภิรมย์ภักดี	ผู้ช่วยโฆษกกรรมการ
๑๓. นายมนู เลียวไพโรจน์	กรรมการ
๑๔. นายไกรฤทธิ บุญยเกียรติ	กรรมการ
๑๕. นายสุวัช สิงห์พันธุ์	กรรมการ
๑๖. นายสายัณห์ จันทร์วิภาสวงศ์	กรรมการ
๑๗. ว่าที่ร้อยเอก จิตร ศิรธรานนท์	กรรมการ
๑๘. นายไวคุณท์ ทองอร่าม	กรรมการ
๑๙. นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	กรรมการ
๒๐. นายทวีกิจ จตุรเจริญคุณ	กรรมการ
๒๑. นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	กรรมการ
๒๒. พันตำรวจโท จิตต์ ศรีโยหะ มุกดาธนพงศ์	กรรมการ
๒๓. นายจรัส สุทธิกุลบุตร	กรรมการ
๒๔. นายเฉลิมศักดิ์ อปสุวรรณ	กรรมการ
๒๕. นายกิตติ โกสินสกุล	กรรมการ
๒๖. นายไพบุลย์ นลินทรางกูร	เลขานุการคณะกรรมการ